

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Управління об'єктами державної власності України»

Студентки 2 курсу 9м групи
спеціальності
281 «Публічне управління та
адміністрування»

Зуєвої
Аліни
Олександрівни

Науковий керівник:
Д.е.н.
доцент

Науменко
Раїса
Андріївна

Гарант освітньої
програми:
д.держ. упр.
професор

Орлова
Наталія
Сергіївна

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	6
1.1. Поняття управління об'єктами державної власності.....	6
1.2. Об'єкти та суб'єкти управління державної власності в Україні.....	13
1.3. Нормативно-правове регулювання управління об'єктами державної власності в Україні.....	20
РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ.....	26
2.1. Загальна характеристика діяльності Фонду державного майна України..	26
2.2. Аналіз напрямків діяльності Фонду державного майна України в управлінні об'єктами державної власності.....	33
2.3. Аналіз результатів діяльності Фонду державного майна України.....	38
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	48
3.1. Визначення проблем в системі управління об'єктами державної власності в Україні.....	48
3.2. Перспективні напрямки формування системи управління об'єктами державної власності в Україні.....	57
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	67
ДОДАТКИ.....	72

ВСТУП

Актуальність дослідження. Одним із головних напрямків для впровадження системо-змінюючих перетворень в сучасному суспільстві виступає процес реформування системи відносин власності на території України, що в свою чергу, має сприяти підвищенню рівню ефективності системи управління державною власністю. В формування ефективної системи управління об'єктами державної власності є можливим створення окремого класу ефективної власності, яка сприятиме розвитку виробництва та забезпечуватиме високий рівень інвестиційної привабливості державних підприємств та при цьому вивести такі підприємства на високий технологічний рівень.

Дискусійні питання, нерозв'язані проблеми. Наявність потреби в проведенні дослідження та систематизації, комплексного аналізу та відповідно узагальнення існуючих напрацювань в рамках формування системи управління об'єктами державної власності в Україні. Якщо говорити про генезис процесів реформування відносин в системі державної власності, то така потреба в першу чергу зумовлена існуванням необхідності нових підходів до процесу формування напрямків ефективної державної політики, проведення роботи із розробки інструментів та методів, які матимуть змогу відповідати сучасним реаліям розвитку українського суспільства та при цьому були б адекватними для нової системи державного управління державною власністю в Україні. Такий підхід передбачає проведення розробки теоретичних засад і відповідно практичних рекомендацій щодо удосконалення системи управління об'єктами державної власності в Україні.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження виступає управління об'єктами державної власності в Україні. Відповідно до мети визначимо завдання дослідження:

- проаналізувати поняття управління об'єктами державної власності;

- дослідити об'єкти та суб'єкти управління державної власності в Україні;
- охарактеризувати нормативно-правове регулювання управління об'єктами державної власності в Україні;
- дати загальну характеристику діяльності Фонду державного майна України;
- провести аналіз напрямків діяльності Фонду державного майна України в управлінні об'єктами державної власності;
- провести аналіз результатів діяльності Фонду державного майна України;
- визначити проблеми в системі управління об'єктами державної власності в Україні;
- виявити перспективні напрямки формування системи управління об'єктами державної власності в Україні.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження виступає діяльність Фонду державного майна. Предметом дослідження виступає управління об'єктами державної власності в Україні.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу для проведення дослідження склали фундаментальні основи теорії та практики державного управління, а також використання результатів досліджень в рамках наукових праць провідних дослідників із питань економічного розвитку і державної політики в сфері управління державним майном і формування системи відносин державної власності.

Для досягнення поставленої мети та завдань дослідження застосовувались сучасні методи дослідження, зокрема: порівняльно-історичного та функціонально-структурного аналізу; порівняльного і статистичного аналізу явищ та фактів; системно-аналітичного аналізу; методу синтезу і дедукції; методу контент-аналізу нормативно-правової інформації щодо державного управління державним майном України; методу узагальнення опрацьованих матеріалів.

Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів.

Наукова новизна теми дослідження полягає у використанні нових підходів до побудови системи управління об'єктами державної власності в Україні на фоні побудови нових підходів до політики управління державним майновим комплексом, що в свою чергу вимагає теоретичного аналізу та детального дослідження можливих наслідків таких змін. Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати можливо використовувати під час проведення науково-практичних занять, подальших детальних досліджень в галузі майнового регулювання діяльності держави та управління державним майном.

Апробація результатів дослідження на наукових і науково-практичних конференціях, симпозіумах, круглих столах.

Обсяг і структура роботи. Структура дослідження включає вступ, три розділи, висновки та перелік використаних джерел. Загальний обсяг роботи складає 76 сторінок. Список використаних джерел складається із 45 найменувань.

Результати досліджень: Зуєва А.О. «Управління об'єктами державної власності». Публічне управління та адміністрування в умовах суспільних трансформацій. Збірник наукових статей. 2019.-С.167

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

1.1. Поняття управління об'єктами державної власності

Процеси, які пов'язані зі змінами та становленням існуючих форм власності, зміна характеристик системи державного управління, формування сучасних приватизаційних процесів на території України за період незалежності зумовили можливість виокремлення напрямків діяльності, які на пряму пов'язані із управлінням об'єктами на рівні державної власності. Якщо говорити про традиційні класифікації функцій в рамках системи державного управління, то тут слід відмітити, що в даному випадку вказана функція не виділяється як окрема виражена функція. Можливим є допустити, що функція управління об'єктами державної власності має схожі риси із функцією господарського управління або функцією управління майном, що в свою чергу класифікується як використання допоміжної функції в загальній системі державного управління.

Правда, зміст вказаних «допоміжних» функцій здебільшого відносять до ведення діяльності внутрішньо-апаратного управління та фактично ведення такої діяльності не сприяє виникненню так званого «управлінського впливу» та при цьому ніяк не відноситься до змісту функцій в системі державного управління. При цьому можемо зазначити, що функції, пов'язані на пряму із функціями системи управління об'єктами державної власності має по своїй суті соціально-орієнтоване та в певній мірі зовнішнє спрямування. На даному етапі розвитку увага провідних науковців в галузі державного управління загалом приділяється дослідженню питання, яке має пряме відношення до вирішення проблем в системі управління об'єктами державної власності та удосконаленню існуючих механізмів в сфері формування ефективної системи управління об'єктами державної власності. Зокрема, до таких дослідників можемо віднести Е. Балацького, С. Кочеткова, В. Кушліна, Б. Пасхавера, В. Пількевича, М.

Шкільняка, В. Шупиро та ін. Проте, як можна відмітити, на загальнотеоретичному рівні проведення дослідження функціонування системи управління об'єктами державної власності як функції системи державного управління на сьогоднішній день немає належного відображення.

У порівнянні із змістом функцій системи державного управління, в першу, є необхідним відмітити той факт, що сама по собі існуюча система управління об'єктами державної власності не виділяється як певний вид загально-родового поняття «управління», а виступає як частина змісту в рамках ведення державно-управлінської діяльності. При цьому практичне застосування категорії «управління» в словосполученні «державне управління» та «управління об'єктами державної власності» в різних дослідженнях має різне змістовно-смісловне навантаження [35, с. 14].

Практичне застосування словосполучення «державне управління» має на увазі вид суспільного управління, який представляє собою ведення самостійного виду державної діяльності та який відповідно носить в собі підзаконний та виконавчо-розпорядчий характер діяльності системи органів та посадових осіб в рамках практичної реалізації завдань та функцій держави в процесі впровадження заходів регулювання в сфері економічної, соціально-культурної та адміністративно-політичної діяльності [35, с. 15-16].

Сам зміст формування системи управління об'єктами на рівні державної власності в першу чергу необхідно усвідомлювати із практичним застосуванням норм господарського та цивільного законодавства. Виходячи із норм та положень чинного цивільного законодавства змісту права власності, необхідно зазначити, що вони включають до свого складу права на володіння, користування та розпоряджання майном (згідно ст. 316 Цивільного Кодексу України (ЦК України)) [9]. Таким чином, на практиці передбачається, що формування системи управління державним майном, тобто майно, що перебуває в складі державної власності, реалізується в рамках діяльності державних органів, а у випадках, які передбачено нормами чинного законодавства, може здійснюватись іншими суб'єктами (ст. 326 ЦК України

[9]). Фактично, при реалізації функцій управління об'єктами державної власності суб'єкти державного управління, що здійснюють вказану функцію, є суб'єктами, наділеними відповідними господарськими компетенціями і безпосередньо мають здійснювати організаційно-господарські повноваження щодо об'єктів господарювання.

Згідно із ст. 135 Господарського Кодексу України (ГК України) власники майна мають право на те, щоб одноосібно або спільно із іншими власниками на основі належного їм майна засновувати господарські організації або вести господарську діяльність в інших організаційно-правових формах господарювання, які не є забороненими нормами чинного законодавства, на власний розсуд визначаючи предмет, мету та структуру утворених ними суб'єктів господарювання, а також склад і відповідно, компетенцію органів управління таких суб'єктів, порядок використання такого майна та вирішення інших питань щодо управління діяльністю суб'єктів господарювання, а також приймати управлінські рішення про припинення заснованих ними суб'єктів господарювання у відповідності до норм чинного законодавства України [2].

Власники державного майна мають право на те, щоб особисто або через діяльність уповноважених ними органів із метою ведення підприємницької діяльності засновувати господарські організації, закріплюючи за таким організаціями належне їм майно засновуючись на правах власності, правах господарського відання, а для ведення некомерційної господарської діяльності - на правах ведення оперативного управління, визначати при цьому предмет та мету ведення діяльності вказаних організацій, склад і компетенцію їхніх органів управління, порядок прийняття ними управлінських рішень, склад і порядок використання майна, визначати створення інших умов ведення господарювання в затверджених власниками (уповноваженими власниками органами) установчих документах господарських організацій, а також здійснювати безпосередньо або через діяльність уповноважених ними органів в межах, які встановлено нормами чинного законодавства, інші управлінські повноваження щодо заснованих організацій та припиняти їх діяльність у

відповідності до ГК України та інших нормативно-правових документів. Власники мають право на те, щоб здійснювати організаційно-установчі повноваження на основі належних їм корпоративних прав у відповідності до ГК України та інших нормативно-правових актів [2].

За умови встановлення організаційно-господарського характеру основного змісту функціонування системи управління об'єктами державної власності, необхідно зазначити, що дана функція на сьогоднішній день є недостатньо дослідженою. До того, окремо варто зазначити, що функція системи управління об'єктами державної власності виокремлюється багатьма дослідниками серед інших функцій діяльності центральних органів виконавчої влади. Якщо говорити про управління державною власністю, то тут варто використовувати метод синтезу для того, щоб відмітити, що не тільки функції системи державного управління можуть трансформуватися і розосереджуватися в функціях органів системи державного управління, а й при дослідженні наявних функцій вказаних органів, можна вести роботу в сфері проектування їх на державно-управлінської діяльності та виділити однойменні функції на більш абстрактно-теоретичних рівнях - функцій системи державного управління.

Особливістю державної власності є її сприйняття як певної колективної (загальної) власності, переданої народом державі в управління з метою її подальшого використання в громадських інтересах. Тим самим складається система відносин «принципал-агент» [45, с. 582.], в рамках якої можуть виникати проблеми, пов'язані із механізмами моніторингу результатів за використанням державою об'єктів колективної власності (державної власності). На практиці «моніторинг» в кінцевому рахунку перетворюється в неефективну бюрократичну піраміду багатоступінчастого адміністративного контролю і формальної звітності [12, с. 5-6].

Виходячи з розуміння ролі специфікації прав власника як елемента системи регулювання поведінки економічних суб'єктів, пропонується оцінювати результати управління державною власністю із позицій ефективності реалізації основних прав власника: володіння, користування,

розпорядження. Саме процес видозміни вказаних прав є визначальним фактором діяльності з управління державним майном. Саме тому особливу увагу привертає питання щодо визначення складу публічної власності і про вибір критеріїв ефективності її функціонування, адекватних сучасним вимогам суспільства [33, с. 68]. Відповідно до запропонованого підходу до оцінки результатів управління державною власністю на рис. 1.1 представлено основні об'єкти оцінки, що відповідають кожному із зазначених прав власника. Повнота обліку результатів реалізації усіх прав власника забезпечує комплексність оцінки управління державною власністю [13, с. 164-165].

Предмет дослідження обмежується дослідженням особливостей управління державним майном, а тому розробкою методологічних основ оцінки результатів реалізації правомочності користування об'єктами державної власності, переданими на основі відповідного речового праві керуючим структурам власника виходить поза межі дослідження. Відмітимо, що традиційно управління об'єктами державної власності, як і будь-яке управління, здійснюють в трьох формах:

- пряме управління - управління безпосередньо керуючими структурами власника;
- непряме управління - через зовнішні структури, які залучаються власником за договорами довірчого управління, за схемами аутсорсингу і т. д.;
- параметричне управління - за допомогою нормативного встановлення заборон і дозволів, обмежень і пільг, що регулюють земельно-майнові відносини, правила і процедури обігу та інших угод, пов'язаних із управлінням даним видом об'єктів».

Рис. 1.1. Об'єкти оцінки результатів управління державної власністю [13, с. 165]

У відношенні власності, яку призначено для компенсацій «фіаско» ринку і виробництва традиційно виділяють ті види суспільних благ, роль яких в структурі державної власності в силу специфіки виконуваних нею функцій має особливе значення [30, с. 87], закріплювана форма прямого управління. Такий вибір форми управління державною власністю в свою чергу диктує виникнення необхідності для оцінювання результатів реалізації правомочності «користування» щодо вказаних об'єктів. Результати реалізації правомочності «користування» є результати використання об'єктів державної власності безпосередньо керуючими структурами власників таких об'єктів.

Важливо відзначити, що на практиці існує невизначеність у тлумаченні поняття «використання державної власності». Поряд із оцінкою діяльності підвідомчих організацій щодо управління та використання об'єктів державної власності, переданих таким організаціям на відповідному речовому праві, оцінюються і результати використання об'єктів державної власності зовнішніми структурами, залученими органами виконавчої влади, що, в свою чергу, виступає реалізацією іншого правочину - правомочності «розпорядження». Проте сама природа відносин власності диктує необхідність розмежування результатів діяльності органів управління щодо реалізації правомочностей власника в частині користування і розпорядження об'єктами державної власності. Передача об'єктів зовнішнім структурам зміщує акценти в системі

управління державною власністю із оцінки безпосередніх результатів використання об'єктів державної власності на оцінку оптимальності рішень по вибору способу передачі прав на дані об'єкти зовнішнім структурам (рис. 1.2) [43, с. 8-9].

У першому випадку, застосовуючи пряме управління, органи влади в повній мірі несуть відповідальність за результати використання об'єктів державної власності, переданих на відповідному речовому праві, їх керівними структурами. У другому - застосовується непряме управління, що припускає поділ функцій власника і менеджера, у зв'язку із чим зона відповідальності органів влади зміщується із результатами використання об'єктів державної власності на відповідальність за якість вибору способу передачі прав і реалізації контрольних функцій за використанням цих об'єктів контрагентами.

Рис. 1.2. Підхід до оцінювання результатів використання об'єктів державної власності [43, с. 35]

Реалізація правомочності користування об'єктами державної власності вимагає формування набору об'єктів державної власності, необхідних і достатніх для виконання державних повноважень органу виконавчої влади. Основними об'єктами прямого управління є державні установи, державні унітарні підприємства, господарські товариства, пакети акцій (частки) яких перебувають у державній власності та відповідно, ефективність користування державною власністю буде оцінюватись через призму результативності та ефективності використання державної власності цими об'єктами обліку [38, с. 139-141].

Таким чином, можемо зробити висновки, що стан та міцність державної власності в першу чергу характеризує міцність держави в цілому. Головним завданням суб'єктів державного управління є існування професійних та відповідальних власників, які зможуть забезпечувати більш ефективне управління державною власністю на користь його основного власника - народу України. Дане питання потребує в подальшому детального вивчення.

1.2. Об'єкти та суб'єкти управління державної власності в Україні

Проаналізуємо об'єкти та суб'єкти управління державної власності в Україні. Так, об'єктами управління державної власності є: майно передане казенним підприємствам; майно передане державним комерційним підприємствам; майно передане державним господарським об'єднанням; корпоративні права, що належать державі у статутних капіталах господарських організацій; державне майно, використання якого покликане забезпечувати діяльність Президента України, Верховної Ради України (ВРУ) та Кабінету Міністрів України (КМУ); державне майно передане в оренду, лізинг або концесію; державне майно на балансі господарських організацій; державне майно передане в безстрокове безоплатне користування; безхазяйне та конфісковане майно (рис. 1.3) [5].

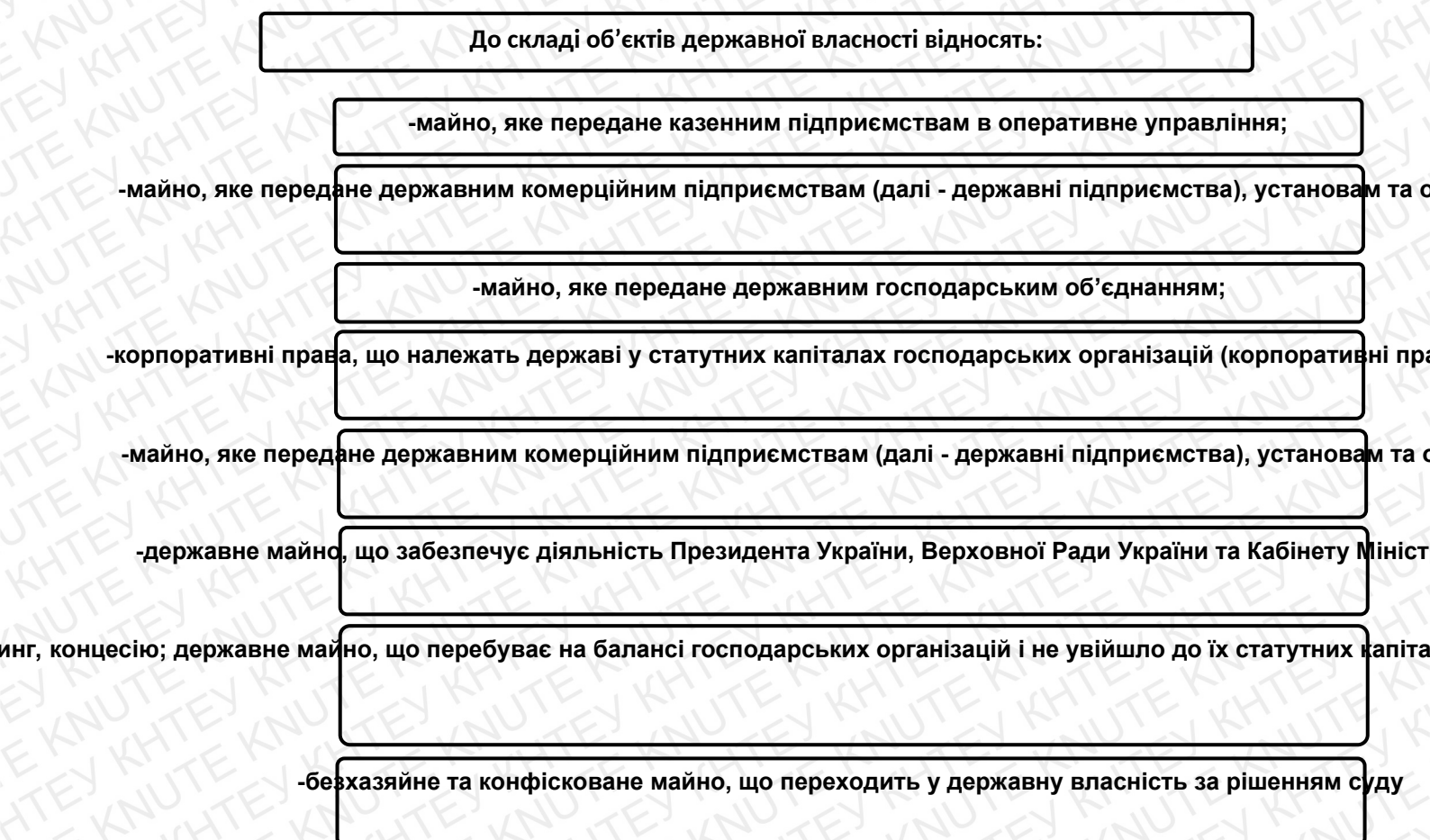

Рис. 1.3. Майно, яке відноситься до складу об'єктів державної власності [38, с. 140]

Як зазначає Р.С. Мельник, в рамках адміністративного права управління, державне майно винятково уповноваженими законом суб'єктами обумовлюється виникненням наступних обставин:

- наявністю суспільної значущості державного майна, здатності такого майна без врахування будь-яких винятків до того, щоб задовольняти потреби різних учасників при формуванні адміністративно-правових відносин;
- особливим та унікальним характером державного майна, неможливістю заміни такого майна іншими предметами або об'єктами;
- існуванням потреби в тому, щоб мати можливість зберігати, відновлювати або відтворювати державне майно, забезпечувати можливість для його довготривалого або постійного використання;

- існування необхідності в розпорядженні державного майном, яка обумовлюється існуванням потреби для того, щоб створювати умови найбільш ефективного та при цьому заощадливого використання;
- існування публічного інтересу і відповідних потреб суспільства та держави до уповноважених суб'єктів щодо державного майна;
- існування потреби для першочергового використання такого майна в рамках існуючих інтересів держави та відповідно, уповноважених державою суб'єктів;
- наявністю контрольованого використання публічного майна як фізичними та юридичними особами, так і суб'єктами - представниками системи публічного адміністрування [31, с. 332].

Дія Закону України «Про управління об'єктами державної власності» не поширюється на формування системи управління об'єктами власності народу України, які було визначено ч. 1 ст. 13 Конституції України [1], а також на реалізацію прав інтелектуальної власності та дію корпоративних прав, які виникли внаслідок активної участі державних наукових (до яких відносяться науково-дослідні, науково-технологічні, науково-технічні, науково-практичні) установ та державних університетів, академій, інститутів в процесі проведення роботи зі створення господарських товариств методом внесення до статутного капіталу таких товариств майнових прав інтелектуальної власності, які належать вказаним установам та навчальним закладам.

Згідно ст. 4 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» до суб'єктів управління об'єктами державної власності відносять діяльність [5]:

- Кабінету Міністрів України (КМУ);
- Центрального органу виконавчої влади, яким забезпечується робота із формування та реалізації основних напрямків державної політики в сфері формування системи управління об'єктами державної власності;
- міністерств, інших органів в системі виконавчої влади та державних колегіальних органів (уповноважених органів управління);

- Фонду державного майна України;
- органів, які покликані забезпечувати ведення діяльності Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України;
- органів, які покликані здійснювати управління державним майном у відповідності до покладених на них повноважень, які було визначено окремими діючими нормативно-правовими актами;
- державних господарських об'єднань, державних холдингових компаній, інших державних господарських організацій (господарських структур);
- Національної академії наук України, галузевої академії наук.

Державні керуючі холдингові компанії мають статус уповноважених органів управління щодо об'єктів управління державної власності, які було передано до їх статутного капіталу та статутного капіталу їх корпоративних підприємств (підприємств, які входять до їх складу) [5].

Згідно ст. 5.1 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» КМУ виступає як суб'єкт управління системи об'єктами державної власності, яким визначаються об'єкти системи управління державної власності, стосовно яких виконуються функції із управління, а також об'єкти системи управління державної власності, повноваження із управління якими передаються до інших суб'єктів управління. Здійснюючи управління об'єктами державної власності, КМ України: визначаються органи системи виконавчої влади та відповідні державні колегіальні органи, якими здійснюються функції із формування підходів до управління об'єктами державної власності; встановлюється порядок проведення передачі об'єктів державної власності суб'єктам системи управління; визначаються умови для проведення роботи зі створення та організації діяльності господарських структур; приймаються рішення про організацію робіт зі створення, реорганізації та ліквідації господарських структур та визначаються уповноважені органи управління, якими здійснюватиметься контроль за веденням їх діяльності та ін. [5].

Згідно ст. 5.2 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності, відповідно до покладених на нього завдань у сфері управління об'єктами державної власності: забезпечує формування державної політики, визначення загальних принципів та пріоритетних напрямів розвитку у сфері управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави; визначає критерії ефективності управління корпоративними правами держави; разом з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, забезпечує формування та реалізацію державної дивідендної політики в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України; здійснює методологічне та, у межах власних повноважень, нормативно-правове забезпечення питань управління об'єктами державної власності та ін.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності, виконує функції органу управління стосовно об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління [5].

Згідно ст. 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» уповноваженими органами управління у відповідності до покладених на них завдань: приймаються управлінські рішення щодо створення, реорганізації і ліквідації підприємств, установ та організацій, які засновано на державній власності; ініціюється проведення роботи зі створення господарських структур, розробляються проекти установчих документів; затверджуються статuti (положення) підприємств, установ та організацій, які належать до сфери їх управління, та господарських структур, здійснюється організація контролю за їх дотриманням; призначаються на посаду та звільняють із посади керівники державних унітарних підприємств, в яких не було утворено наглядові ради, установ, організацій та господарських структур, у статутному капіталі яких більше 50% акцій (часток) є державними (належать

державі), та в яких не було утворено наглядової ради, укладаються і розриваються із ними контракти, здійснюється контроль за дотриманням вимог та ін.

Органи, якими забезпечується діяльність Президента України, ВР України та КМ України, у відповідності до покладених на них завдань та при цьому ними виконуються функції із формування підходів в сфері управління державним майном, за винятком визначених повноважень щодо діяльності та функціонування господарських структур. Державні керуючі холдингові компанії наділені усіма правами уповноважених органів системи управління, які було визначено нормативно-правовими актами.

Згідно ст. 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» об'єкти державної власності за рішенням КМ України передаються до складу Національної академії наук України (НАН України), галузевим академіям наук в безстрокове безоплатне користування. НАН України, галузеві академії наук, яким державне майно було передане в безстрокове безоплатне користування, виконуються щодо вказаного майна функції [5].

Згідно ст. 8 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» господарськими структурами:

- укладаються контракти із керівниками державних підприємств та господарських товариств, в статутному капіталі яких частка держави перевищує 50,0%; подаються до центрального органу системи виконавчої влади, що в свою чергу покликане забезпечувати процедуру формування та реалізації державної політики в сфері формування системи управління об'єктами державної власності, інформацію про укладені контракти із керівниками суб'єктів господарювання державного сектору економіки;
- розробляються річні фінансові та інвестиційні плани, а також інвестиційні плани на середньострокові перспективи (в середньому на 3-5 років) і подаються на затвердження уповноваженим органам системи управління, які здійснюють ведення контролю за їх діяльністю;

- забезпечується процедура розроблення і затвердження річних фінансових та інвестиційних планів, а також інвестиційних планів на середньострокові перспективи (в середньому на 3-5 років) державних підприємств і господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує показник в 50,0%;
- проводиться аналіз та обов'язкові щорічні аудиторські перевірки власної фінансово-господарської діяльності та подаються отримані результати органами системи виконавчої влади, якими здійснюється контроль за веденням їх діяльності [44, с. 29].

Корпоративні права держави, які були надані господарськими структурами в системі управління, не можуть бути відчуженими із державної власності без надання дозволу від КМ України. Стосовно таких об'єктів не можуть вчинятись дії, наслідком яких може стати відчуження корпоративних прав із державної власності. Таким чином, відчуження корпоративних прав держави проводиться у відповідності до норм чинного законодавства із питань приватизації.

Таким чином, можемо зробити висновки, що об'єктами управління державної власності є майно, яке було передане казенним підприємствам; державним комерційним підприємствам; державним господарським об'єднанням; в оренду, лізинг або концесію; державне майно передане в безстрокове безоплатне користування; безхазяйне та конфісковане майно та ін.

Суб'єктами управління об'єктами державної власності є діяльність: КМ України; Центрального органу виконавчої влади; міністерств, інших органів; Фонду державного майна України; органів, які покликані забезпечувати ведення діяльності Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України; державних господарських об'єднань, державних холдингових компаній, інших державних господарських організацій (господарських структур); Національної академії наук України, галузевої академії наук та ін.

1.3. Нормативно-правове регулювання управління об'єктами державної власності в Україні

В нормативно-правових актах, якими регулюється ведення діяльності в сфері формування ефективної системи управління об'єктами державної власності, є наявним поєднання економічного змісту такого напрямку діяльності та адміністративно-правової форми вираження такої діяльності. Економічний характер вказаної функції також можна пояснити тим фактом, що формування системи ефективного управління об'єктами державної власності або іншими словами управління державним сектором в цілому забезпечується завдяки ефективному поєднанню економічних методів наряду із адміністративними.

Як зазначається в статті І.А. Галіахметова, процес нормативно-правового регулювання формування системи відносин власності держави є невід'ємним від адміністративно-правового порядку щодо використання (режимів) об'єктів державного майна в системі економічному обігу. При цьому варто зазначити, що особливість адміністративно-правового аспекту регулювання управління полягає в утворенні певної системи органів та проведення роботи із визначення їх функцій в рамках функціонування системи управління об'єктами державної власності; виокремлення для діяльності таких органів відповідних компетенцій; проведення роботи із встановлення певного порядку формування взаємовідносин між органами управління на різних рівнях та підрівнях; проведення роботи із визначення принципів в рамках формування ефективної системи управління об'єктами державної власності; створення державних організацій, до відання яких відноситься процес передачі об'єктів державної власності із метою їх подальшого цільового використання (формування розпорядчого порядку) [15, с. 115].

Правові основи для формування ефективної системи управління об'єктами державної власності у відповідності до норм Конституції України [1]

встановлюються нормами Закону України «Про управління об'єктами державної власності» із змінами та доповненнями від 20 жовтня 2019 р. [5].

За ст. 1 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» робота із формування ефективної системи управління об'єктами державної власності визначається як роботі із «здійснення КМ України та уповноваженими ним органами, іншими суб'єктами, визначеними вказаним нами Законом України, повноважень щодо проведення роботи в сфері реалізації прав держави як власника таких об'єктів, що пов'язані із питаннями володіння, користування і розпорядження таким об'єктами, в межах, які було визначено нормами чинного законодавства України із метою задоволення державних та суспільних потреб [5].

При цьому, аналізуючи теоретичні аспекти, можемо відмітити, що формування системи управління державним майном суб'єктами державного управління на практиці може здійснюватись по-різному, зокрема, на сучасному етапі розвитку виділяють наступні напрямки ведення таких видів діяльності, як: оренди державного майна; фактичного використання державного майна з метою отримання корисних властивостей державного майна; ухвалення рішень щодо подальшої долі державного майна - відчуження такого майна, застави, іпотеки, списання, передачі такого майна до комунальної або приватної власності (розпорядження публічним майном); відання, оперативного управління державним майном та ін. [37, с. 139-140].

Можна також вказати на те, що функція системи управління об'єктами державної власності є дуже важливою в умовах сьогодення, незважаючи на існування гострих висловлювань щодо необхідності, яка полягає в суттєвому зменшенні об'єктів, які перебувають в складі державної власності методом передачі їх до приватної власності. Тут варто погодитись із тим фактом, що державна власність наряду із іншими видами власності в Україні повинна активно розвиватись. Як показує наявний практичний досвід України, без наявності у неї сильного бюджету та належного майнового забезпечення органів системи державної влади, правоохоронних органів і Збройних Сил

втілення в життя заходів в рамках реалізації соціальної політики - досягти європейського рівня життя на території України та забезпечити незалежність країни - неможливо» [14, с. 142].

Тут варто відмітити, що, наприклад, регулювання функціонування системи управління об'єктами в сфері державної власності в оборонно-промисловому комплексі наділено своїми особливостями, які регулюються нормами Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» [4].

На окрему увагу заслуговує застосування законодавцем нового підходу до формування підходів управління системою побудови державних корпоративних прав, що базується в першу чергу на перевіреному часом міжнародному досвіді в сфері державної власності та проявляється в запровадженні механізмів, які мають прямий стосунок до утворення та функціонування Державних керуючих холдингових компаній.

Відповідно до ч. 2 ст. 4 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», Державними керуючим холдинговим компаніям присвоюється статус уповноваженого органу в системі управління, діяльність якого ведеться у відношенні об'єктів системи управління державної власності, які було передано до їх статутного капіталу та статутного капіталу їх корпоративних підприємств [5].

Відповідно до положень, викладених у ст. 1 Закону України «Про холдингові компанії в Україні» Державні керуючі холдингові компанії представляють собою державні холдингові компанії, корпоративними підприємствами яких можуть бути інші державні холдингові компанії або ж господарські товариства, холдингові корпоративні пакети акцій (часток, паїв) яких належить державі [7].

При цьому зазначається, що засновником та єдиним акціонером Державних керуючих холдингових компаній є держава в особі КМ України, статутний капітал яких формується за рахунок належних державі акцій державних холдингових компаній, часток (паїв) держави в статутних капіталах

господарських товариств, а також у вигляді додаткових вкладів, які можуть набувати форм майна, коштів та нематеріальних активів, які є необхідними для забезпечення ведення їх діяльності відповідно до ст. 71 Закону України «Про холдингові компанії в Україні».

Разом із тим, незважаючи на існуючий процес законодавчого закріплення статусу та повноважень Державних керуючих холдингових компаній, на даному етапі питання щодо ефективної реалізації ними власних функцій, залишаються актуальними, оскільки до сьогоднішнього дня такі холдингові компанії в Україні не були створені [42, с. 8].

Серед суб'єктів системи управління об'єктами державної власності виділяють Фонд державного майна України, який згідно із нормами ст. 1 Закону України «Про Фонд державного майна України» [5] визначається як центральний орган системи виконавчої влади із наявним у нього спеціальним статусом, що покликаний реалізувати напрямки державної політики в сфері приватизаційних та орендних операцій, проведення роботи із використання та відчуження державного майна, реалізація заходів в сфері управління об'єктами державної власності, в т. ч. корпоративними правами на рівні держави щодо управління об'єктами державної власності, які є приналежними до сфери його управління, а також в сфері проведення державного регулювання в рамках оцінювання майна, майнових прав та ведення професійної оціночної діяльності.

Державними господарськими об'єднаннями є об'єднання підприємств, утворені державними підприємствами за рішенням КМ України або, у визначених нормами чинного законодавства випадках, рішенням міністерств (інших органів державного управління, до сфери управління яких включено підприємства, які утворюються такими об'єднаннями, як зазначається в ч. 4 ст. 119 ГК України. При цьому в ч. 3 ст. 123 ГК України зазначається, що таке майно передається об'єднанням їх учасниками в господарське відання або в оперативне управління на основі укладання установчих договорів або рішень про утворення об'єднань. В наведених нами випадках власником майна, що закріплюється за юридичними особами, залишається держава [2].

Також, як приклад створення суб'єктів господарювання, яким майно надається на праві господарського відання, можна зазначити державні комерційні підприємства, як відзначається в ч. 2 ст. 74 ГК України, а суб'єктам господарювання, яким майно надається на праві ведення оперативного управління - казенні підприємства, про що йдеться в ч. 3 ст. 76 ГК України [2].

Серед суб'єктів системи управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі, окрім КМ України, є ще один особливий суб'єкт - Державний концерн «Укроборонпром». За нормами, викладеними в ст. 4 Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» [4] - Державному концерну «Укроборонпром» надано статус, який представляє собою статус уповноваженого суб'єкта господарювання із управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі.

Згідно із нормами Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» функція системи управління об'єктами державної власності виступає як одна із структуроутворюючих, та відповідно, якщо її здійснення є превалюючим в діяльності центрального органу виконавчої влади, то в такому випадку такі органи утворюються як агентства [8].

Наразі Постановою Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» [3] від 10 вересня 2014 р. №442 передбачено створення наступних агентств: Державного агентства автомобільних доріг, Державного агентства водних ресурсів, Державного агентства із енергоефективності та енергозбереження України, Державного агентства із питань електронного урядування України, Державного агентства лісових ресурсів України, Державного агентства України із питань відновлення Донбасу, Державного агентства резерву України, Державного агентства рибного господарства України, Державного агентства України із управління зоною відчуження, Державного агентства України із питань кіно, а також Національного агентства із питань запобігання корупції, Національного агентства України з питань державної служби [3].

Проте під назвою «агентство» було створено (або мають бути створені (Національне агентство з питань запобігання корупції)) центральні органи виконавчої влади, які за рівнем своєї функціональності не відповідають названому критерію, що розглядається у вказаному нами Законі України «Про центральні органи виконавчої влади». Так, на нашу думку, сюди можна віднести діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного агентства України з питань державної служби та Державного агентства України з питань кіно [16, с. 12].

Таким чином, можемо зробити висновки, що на даному етапі законодавча системи в рамках регулювання функціонування системи управління об'єктами державної власності складається із Законів України «Про управління об'єктами державної власності», «Про захист економічної конкуренції», Господарського та Цивільного кодексів України та інших нормативно-правових актів України, якими можуть встановлюватись особливості в процесі регулювання системи управління в рамках функціонування окремих об'єктів державної власності або їх видами, що складається із вирішення питань системи управління об'єктами державної власності.

РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

2.1. Загальна характеристика діяльності Фонду державного майна України

Фонд державного майна України представляє собою центральний орган системи виконавчої влади, який наділено спеціальним статусом, головне завдання діяльності якого полягає в тому, що він покликаний реалізувати напрямки державної політики в сфері операцій із приватизації державного майна, оренди державного майна, використання та відчуження державного майна, формування системи управління державним майном, в т.ч. надання корпоративних прав на державному рівні щодо формування системи управління державною власністю, що віднесено до сфери управління Фонду державного майна, а також в сфері веденні діяльності із державного регулювання роботи із оцінювання майна, дотримання та регулювання майнових прав та ведення оціночної діяльності на професійному рівні.

Місія діяльності Фонду державного майна України в першу чергу полягає в підвищенні рівня привабливості для інвестицій та конкурентоспроможності національної економіки України. Так, з метою досягнення визначеної місії, стратегічні напрямки діяльності Фонду державного майна представляють собою ведення прозорого і професійного розпорядження майном, яке перебуває в категорії «державна власність», на території України.

Якщо говорити про історичні аспекти, то Фонд державного майна України було створено в 1991 р. згідно із Постановою Кабінету Міністрів Української РСР №158 [10] з метою здійснення Фондом державної власності напрямків державної політики рамках реалізації політики проведення роботи в сфері приватизації майна, яке є державним. Першими органами приватизації на території України стали: Фонд державного майна, регіональні відділення

Фонду державного майна, фонди, комітети, управління комунального майна, які було створено в 1992 р. [29]

В 1994 р. було підписано Указ Президента України №056 «Про єдину систему органів приватизації в Україні», згідно якого було фактично сформовано систему органів приватизації, які функціонують на сьогоднішній день. Згідно із Указом Президента України «Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади України» [11], Фонд державного майна України було включено до складу системи центральних органів виконавчої влади.

У відповідності до Закону України «Про Фонд державного майна України» [5] Фонд державного майна України є відповідальним перед Президентом України, а безпосередня діяльність Фонду державного майна України на пряму координується та спрямовується Кабінетом Міністрів України.

Фондом державного майна України здійснюються покладені на нього повноваження, які реалізуються безпосередньо самим Фондом і діяльністю його регіональних відділень на території областей України та через ведення безпосередньої діяльності представництв, які діють в районах та містах, які було створено Фондом державного майна України, в разі виникнення такої необхідності.

Представництва Фонду державного майна України підпорядковані регіональним відділенням. При цьому слід зазначити, що Фонд державного майна України, його регіональні відділення та представництва формують єдину систему державних органів для надання послуг населенню в сфері приватизації. Структуру Фонду представлено на рис. 2.1 [40].

Структура Фонду державного майна України

Департамент забезпечення діяльності Фонду та роботи з регіональними відділеннями
Управління по роботі з регіональними відділеннями
Управління документального забезпечення та контролю
Управління адміністративно-господарської роботи
Департамент управління державною власністю та аналізу фінансово-господарської діяльності
Управління державною власністю
Управління з питань аналізу фінансово-господарської діяльності
Юридичний департамент
Управління правового забезпечення
Управління юридичного супроводження банкрутства
Департамент оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності
Управління оцінки майна та майнових прав
Управління по роботі з оцінювачами та суб'єктами оціночної діяльності
Департамент приватизації та розпорядження державним майном
Управління формування переліків об'єктів приватизації
Управління підготовки до приватизації
Управління продажу об'єктів великої приватизації
Управління продажу об'єктів малої приватизації
Управління з питань розпорядження державним майном
Департамент моніторингу, прогнозування та інформаційних технологій
Департамент внутрішнього аудиту та контролю
Управління законодавчого забезпечення та аналітичної роботи
Управління орендних відносин
Департамент фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку
Управління організаційного забезпечення
Управління персоналом
Відділ внутрішньої безпеки та запобігання корупції
Відділ євроінтеграції та взаємозв'язків з міжнародними організаціями

Рис. 2.1. Структура Фонду державного майна України [40]

Регіональні відділення Фонду та його представництва визнаються як юридичні особи в рамках функціонування системи публічного права, при цьому вони мають самостійний баланс, у них відкриті рахунки в системі органів Державної казначейської служби України, вони мають печатку із зображенням Державного Герба України і їх найменуванням.

Регіональними відділеннями та представництвами ведеться діяльність на підставі виконання положень, що затверджуються Головою Фонду державного майна України. Керівники на посади в регіональні відділення та представництва призначаються на посади за погодженням із головами місцевих державних адміністрацій та, відповідно, звільняються із посад Головою Фонду державного майна України. Фондом державного майна України здійснюється контроль за веденням діяльності регіональних відділень та представництв Фонду [39].

Основні завдання Фонду державного майна України полягають у:

- 1) реалізації напрямків державної політики в сфері проведення роботи в рамках надання послуг в сфері оренди, приватизації, використання та відчуження державного майна, а також в сфері проведення роботи із вирішення питань в рамках державного регулювання оцінювання майна, регулювання майнових прав та організації і ведення професійної оціночної діяльності;
- 2) організації виконання норм Конституції [1] і законів України, актів Президента і КМ України, а також актів законодавства та здійснення контролю за виконанням;
- 3) управління державним майном, зокрема, регулювання питань в сфері корпоративних прав держави при участі її в статутних капіталах господарських товариств, щодо яких ухвалені рішення щодо приватизації та затверджуються плани в рамках ведення роботи із приватизації або плани розміщення акцій; товариств, які було утворено в процесі їх перетворення (в т.ч. методом корпоратизації) державних підприємств, які належать до сфери управління Фонду, а також товариств, які було утворено при активній участі Фонду державного майна України;

4) захисті майнових прав в рамках діяльності державних підприємств, установ і організацій, а також контролю за дотриманням корпоративних прав держави на території України та поза її межами;

5) здійсненні організації контролю в рамках ведення діяльності із організації та відповідно проведення роботи в сфері приватизації майна, які є державним, проведення роботи із відчуження майна у випадках, які встановлено нормами чинного законодавства, проведення роботи із передачі майна, яке відноситься до державного, в оренду та користування; повернення державного майна до складу державної власності, які було приватизовано, відчужено або яке вибуло із складу державної власності з порушенням норм чинного законодавства, ведення керування корпоративними правами держави, що перебувають в сфері його керування;

6) державного регулювання в сфері оцінювання майна, майнових прав та ведення професійної оціночної діяльності;

7) ведення співробітництва із міжнародними організаціями в напрямку проведення роботи із реалізації напрямків державної політики в сфері надання послуг із оренди, приватизації, відчуження та використання державного майна в межах, які покладено на Фонд, повноважень, формування системи управління корпоративними правами держави, а також в сфері ведення роботи в рамках формування системи державного регулювання оцінки державного майна, майнових прав на державну власність та ведення професійної оціночної діяльності [36].

Фонд державного майна у відповідності до покладених на нього завдань:

- в сфері надання послуг із оренди державного майна та приватизації майна, яке відноситься до державного;
- виступати орендодавцем єдиних (цілісних) майнових комплексів підприємств, для їх структурних підрозділів та нерухомого майна, а також майна, які не увійшло до складу статутного капіталу господарських товариств в процесі проведення приватизації (корпоратизації) та які перебувають у власності держави;

- готуються об'єкти до проведення роботи із приватизації та їх продажу;
- з боку держави Фонд виступає як засновник та учасник підприємств, які було засновано на базі проведення роботи із об'єднання майна, що належить до різних форм власності, або в разі придбання державою пакетів акцій (часток, паїв) у інших власників;
- здійснюється процес керування корпоративними правами держави в сфері власності, що в перебувають в сфері управління Фонду державної власності та реструктуризації господарчих товариств, в статутних капіталах яких наявні корпоративними правами держави перевищується 50,0% та які належать до сфери управління Фонду;
- здійснюється робота із продажу майна, яке відноситься до державного, в процесі проведення роботи із його приватизації;
- здійснюються покладені на нього повноваження власників майна, які відноситься до державного, в т.ч. в рамках корпоративних прав, в процесі проведення роботи в рамках приватизації та контролювання діяльності підприємств, установ і організацій, які належать до сфери управління Фонду;
- змінюється в процесі проведення роботи в рамках приватизації організаційні форми підприємств, які перебувають в системі державної власності;
- погоджуються мирові угоди, плани санації та переліки ліквідаційних мас, а також зміни і доповнення до них в справах щодо банкрутства господарських організацій із корпоративними правами держави більше 50,0% їх статутного капіталу, що перебувають в процесі приватизації;
- приймає активну участь під час виробництва справ про банкрутство господарчих товариств із корпоративними правами держави;
- регулювання питань в сфері управління корпоративними правами держави в сфері власності;
- у сфері оцінювання майна, майнових прав та ведення професійної оціночної діяльності;

- організовується ведення професійної підготовки оцінювачів, затверджуються вимоги до керівників суб'єктів ведення оціночної діяльності та оцінювачів, які працюють в їх складі;
- затверджується порядок та склад роботи екзаменаційних комісій із проведення професійної підготовки оцінювачів, організовується їх робота, затверджуються програми навчання та складання іспитів;
- надається сприяння розвитку громадського регулювання в сфері оцінювання майна, майнових прав та ведення професійної оціночної діяльності [41].

Також Фондом державного майна України забезпечується формування та ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності та при цьому Фонд виступає його розпорядником. У зв'язку із набранням 7 березня 2018 р. чинності Законом України №269 «Про приватизацію державного і комунального майна» [41] розпочався процес впровадження нового формату приватизації на території України. Вказаним Законом України було спрощено підходи до класифікації об'єктів приватизації методом проведення поділу на об'єкти в сфері малої та великої приватизації [18].

До малої приватизації було віднесено об'єкти нерухомості, невеликі підприємства, а до великої приватизації - об'єкти, активи яких в цілому перевищують показник 250,0 млн. грн. Також при цьому було значно скорочено строки проведення підготовки об'єктів до продажу та збільшено строки для подання заявок від потенційних покупців власності. Було встановлено, що в разі проведення операцій із великої приватизації, до яких залучатимуться міжнародні радники, а, відповідно, процес малої приватизації проходитиме винятково на електронних торгах.

Таким чином, можемо зробити висновки, що Фонд державного майна України є центральним органом, функціонуючим в системі виконавчої влади, який наділено спеціальним статусом. Головне завдання Фонду державної власності полягає у веденні діяльності в сфері державної власності. Місія діяльності Фонду державного майна полягає у веденні роботи в рамках

підвищення рівня привабливості з метою залучення інвестицій та підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки України, а також в сфері удосконалення чинної законодавчої системи в сфері регулювання державної власності.

2.2. Аналіз напрямків діяльності Фонду державного майна України в управлінні об'єктами державної власності

Проведемо аналіз напрямків діяльності Фонду державного майна України в управлінні об'єктами державної власності. Один із напрямків діяльності Фонду державного майна України є приватизація. Відмітимо, що в зв'язку із прийняттям Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» [41] відбувається процес реорганізації робіт Фонду. При цьому ведеться робота із удосконалення нормативної бази, ведеться перегляд каталогу об'єктів державної власності, уточнюються об'єкти приватизації, організується контроль за виконанням умов договорів та визначаються напрямки інвестиційної діяльності в рамках ведення приватизації.

Наступний напрямок діяльності Фонду державного майна полягає в наданні в оренду державного майна. При цьому відзначається робота із удосконалення нормативно-правової бази в сфері державного майна., визначаються потенційні об'єкти оренди, формується реєстр концесійних договорів та реєстр діючих договорів оренди, для користувачів інформації у Фонду надається можливість формування запитів щодо інформації про наявність потенційних об'єктів оренди (приватизації) [23].

У Фонду державного майна України відбувається робота по відчуженню та списанню державного майна, формування реєстру організаторів аукціонів по відчуженню майна, а також даються пропозиції в сфері нормативно-правового регулювання [19].

Наступний напрямок діяльності Фонду державного майна України - корпоративне управління, зокрема, на сайті Фонду розміщуються новини про

корпоративне управління державним майном для широкого загалу, пропозиції із формування нормативно-правової документації, висвітлюється діяльність корпоративних секретарів, організовуються та проводиться конкурсний відбір керівників, проводиться відбір незалежних членів наглядових рад, організація та проведення колективних переговорів, а також в Фонді ведеться робота по формуванню реєстру корпоративних прав держави [21].

Відновлення платоспроможності та банкрутство - один із основних напрямків діяльності Фонду державного майна, яка полягає в оцінці рівня платоспроможності та можливого банкрутства державних підприємств, перегляд та пропозиції по удосконаленню нормативно-правової бази, на сайті Фонду розміщуються оголошення про відновлення платоспроможності та банкрутства для широкого загалу споживачів інформації, а також проводяться аукціони із продажу державного майна [18].

Особливим напрямком діяльності Фонду державного майна України є ведення міжнародної співпраці, зокрема, ведеться робота в сфері євроінтеграції, євроатлантичної інтеграції, співробітництва із МФО. Також Фондом надається міжнародна технічна допомога та регулювання питань в сфері двосторонніх відносин [22].

Фонд державного майна України приймає активну участь в політиці реформ.

Також Фондом державного майна України проводиться робота в сфері оцінювання об'єктів державної власності, на сайті компанії Фонду розміщуються новини в сфері оцінювання державного майна, відбувається робота із розробки рекомендацій по удосконаленню існуючої нормативно-правової бази та формуються оголошення і анонси для широкого загалу користувачів інформації. При цьому відбувається організація діяльності екзаменаційної та конкурсної комісій, проводиться професійна підготовка та надаються електронні консультації. Фонду веде роботу по формуванню державного реєстру оцінювачів державного майна та суб'єктів оціночної діяльності, ведеться робота із саморегульованими організаціями оцінювачів

державного майна, формується єдина база даних звітів про оцінку державного майна та ведеться рецензування звітів про оцінку майна, яке відноситься до категорії «державного» [24].

Фонд державного майна України формує єдиний реєстр об'єктів державної власності, зокрема, Фондом ведеться робота по аналізу і наданні рекомендацій в сфері удосконалення нормативно-правової бази, ведеться робота із надання інформації з Реєстру державної власності, відбувається Формування бази Реєстру державної власності, а також формується актуальна інформація про функціонування об'єктів державної власності та суб'єктів господарювання. На сайті Фонду державної власності розміщуються Результати роботи комісій та Звіти Фонду державного майна, що дає змогу постійно інформувати усіх зацікавлені сторони [20].

Протягом 2018 р. державну форму власності змінило 249 об'єктів приватизації. У 2018 р. у відповідності до норм ЗУ «Про приватизацію державного майна» державну форму власності було змінено 58 об'єктами приватизації, які віднесено до груп «А», «Д», «Е» та «Ж». У 2018 р. у відповідності до норм ЗУ «Про приватизацію державного і комунального майна» державну форму власності було змінено 191 об'єктом малої приватизації.

Протягом 2017 р. державні форми власності були зміненими 145 об'єктами. Починаючи із 1992 р., на території України було приватизовано більше 133 од. тис. об'єктів: 29,85 тис. од. об'єктів державної форми власності та 103,364 тис. об'єктів комунальної власності. За весь період від приватизації державного майна до бюджету надійшло більше 67,0 млрд. грн. Загалом в 2018 р. Фонд державного майна України перерахував до державного бюджету кошти в розмірі більше 3,36 млрд. грн. [28, с. 27].

Згідно із нормами ЗУ «Про Державний бюджет України на 2018 рік» сума надходжень від приватизації державного майна була встановлена в розмірі 21,30 млрд. грн. Відповідно до норм ЗУ «Про внесення змін до Закону України

«Про Державний бюджет України на 2018 рік» вказане завдання було зменшено до суми 18,80 млрд. грн.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. №1006-р загальний обсяг джерел фінансування загального фонду державного бюджету, який було встановлено ЗУ «Про Державний бюджет України на 2018 рік», за кодом класифікації фінансування бюджету «Запозичення» суму було збільшено на 18,44 млрд. грн. в зв'язку із зменшенням обсягів джерел фінансування державного бюджету за кодом класифікації фінансування бюджету «Надходження від приватизації державного майна» із дотриманням граничних обсягів річного дефіциту державного бюджету.

Протягом 2018 р. від проведення приватизації державного майна до Бюджету надійшло 275,45 млн. грн. та відповідно перераховано 268,65 млн. грн., що в середньому складає 75,70% виконання планових показників (355,01 млн. грн.). У 2017 р. сума надходження від операцій з продажу державного майна та інших надходжень, що є безпосередньо пов'язаними із процесами приватизації, в загальному складала 3,37 млрд. грн. З 1992 р. від приватизації державного майна до державного бюджету України надійшло 67,38 млрд. грн.

На сьогоднішній день, в управлінні Фонду державного майна України перебуває 281 господарське товариство із державними частками в складі статутного капіталу. В цілому, надходження від операцій по сплаті дивідендів та перерахувань частини чистих прибутків господарських товариств, що перебувають в складі управління Фонду державного майна, в 2018 р. є найвищими за останні 10 років та при цьому становлять 1,65 млрд. грн.

На виконання поставлених перед Фондом державного майна завдань в сфері приватизації вплинуло блокування судами процесів, які мають відношення до великої приватизації, непередачі у встановлені строки об'єктів приватизації уповноваженими органами управління та інші фактори. Незважаючи на існуючі обставини, які в певній мірі ускладнювали процес здійснення повноважень щодо приватизації та управління державним майном, Фонд державного майна протягом 2018 р. проводив наполегливу та системну

роботу щодо проведення робіт зі створення умов для виконання завдань із наповнення державного бюджету України [28, с. 34].

З метою виконання вказаних норм Закону України про приватизацію Фонд державного майна України 7 березня 2018 р. звернувся до уповноважених органів системи управління із проханням для того, щоб надати пропозиції щодо проведення роботи із включення об'єктів до складу державної власності в рамках існуючих переліків. Конкретні пропозиції було отримано від 23 уповноважених органів системи управління, якими до проведення приватизації запропоновано 418 од. об'єктів (в більшості випадків - це було окреме державне майно), із яких: 1 об'єкт було включено до складу переліків в рамках об'єктів великої приватизації, що підлягали до приватизації у 2018 р.; 80 об'єктів було включено до складу переліків в рамках об'єктів малої приватизації, що підлягали приватизації у 2018 р.; 43 об'єкти було включено до складу переліків об'єктів малої приватизації, що підлягають проведенню приватизації у 2019 р.; 14 об'єктів було включено до складу переліку об'єктів права державної власності, які не підлягають проведенню приватизації; у відношенні 60 об'єктів було направлено додаткові запити до уповноважених органів системи управління; 28 об'єктів в рамках перебування в стані припинення, відсутність за адресою реєстрації не могли розглядатись як об'єкти для проведення приватизації [28, с. 43].

Таким чином, можемо зробити висновки, що основними напрямками діяльності Фонду державного майна України є проведення приватизації, здача в оренду державного майна, відчуження та списання державного майна, участь в корпоративному управлінні об'єктів державного майна, оцінка державного майна, ведення єдиного реєстру державного майна, ведення процедури відновлення платоспроможності та банкрутства об'єктів державної власності, ведення міжнародної співпраці, розробка проектів внесення змін до чинної системи законодавства в системі державної власності та формування звітів про проведenu роботу.

2.3. Аналіз результатів діяльності Фонду державного майна України

При аналізі результатів діяльності Фонду державного майна України, необхідно відмітити, що на виконання взятих зобов'язань власниками приватизованих об'єктів (починаючи із 1995 р.) було забезпечене інвестування в діяльність державних підприємств України у вигляді грошових коштів в сумі 21,05 млрд. грн., 2,52 млрд. дол. США та 72,0 млн. євро, що в перерахунку на національну валюту складало 35,84 млрд. грн. (табл. 2.1), у т.ч. протягом звітного періоду - 1,58 млрд. грн. та 424,97 тис. дол. США [28, с. 47].

Таблиця 2.1

Результати інвестиційної діяльності в рамках приватизаційних процесів [28]

	План до 2021 р.	План на 01.01.2019 р.	Факт на 01.01.2019 р.
За усіма групами договорів купівлі-продажу			
млн. грн.	23205,72	19149,67	21054,31
млн. дол. США	2022,98	2002,56	2521,78
млн. євро	19,26	19,26	72,00
За договорами купівлі-продажу пакетів акцій			
млн. грн.	21556,56	17473,05	19160,60
млн. дол. США	1938,94	1921,27	2467,60
млн. євро	19,26	19,26	72,00
За договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва			
млн. грн.	1158,81	1145,85	1099,93
тис. дол. США	10,00	10,00	27,756
За договорами купівлі-продажу об'єктів малої приватизації			
млн. грн.	790,36	530,87	793,78
млн. дол. США	74,04	71,29	26,42

Фондом державного майна України за результатами проведеного контролю відносно невиконання умов було встановлено за 74 договорами, що в середньому складає 12,50% від загальної кількості усіх перевірених Фондом договорів (у 2017 р. було зафіксовано невиконання за 81 договором, що в свою чергу становило 11,70% перевірених договорів) [28, с. 51].

Рис. 2.2. Умови, за якими зафіксовано невиконання договорів, 2017-2018 рр. [28]

На кінець 2018 р. загальна кількість діючих договорів оренди в сфері державного майна, які було укладено органами приватизації, становила 17311, у т.ч. в розрізі видів орендованого державного майна: 72 договори в сфері оренди єдиних майнових комплексів державних підприємств (ЄМК ДП); 22 договори в сфері оренди єдиних майнових комплексів структурних підрозділів державних підприємств (ЄМК структурних підрозділів); 6938 договорів в сфері оренди нерухомого майна державних підприємств; 260 договорів в сфері оренди державного нерухомого майна, що знаходиться на балансі господарських товариств; 19 договорів в сфері оренди окремо визначеного індивідуального державного майна, яке перебуває на балансі господарських товариств [28, с. 54-55].

У відповідності до норм Закону України «Про оренду державного та комунального майна» регіональними відділеннями Фонду державного майна висувались позиції, в яких вони виступали як орендодавці державного майна, до повноважень яких належали, зокрема, функції організації контролю за

виконанням умов укладених договорів оренди та використання орендованого державного майна. Станом на кінець 2018 р. загальна кількість договорів, орендодавцями за якими виступали регіональні відділення Фонду державного майна, становила 17290 од.

У 2018 р. регіональними відділеннями Фонду державного майна було забезпечено надходження коштів від проведення операцій по оренді державного майна до державного бюджету в розмірі 1393,70 млн. грн. Таким чином, процес виконання регіональними відділеннями Фонду державного завдання із надходження коштів від операцій по оренді державного майна наведено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Виконання регіональними відділеннями Фонду річного планового завдання з надходження коштів від оренди державного майна до Державного бюджету України у 2018 р. [28]

Регіональне відділення Фонду по області (місту)	Кількість чинних договорів оренди	Планове завдання на 2018 рік, встановлене наказом Фонду від 5 січня 2018 р. №12 (млн. грн.)	Надходження орендної плати за січень-грудень 2018 р. (млн. грн.)	Виконання планового завдання, %
Чернівецький	158	3,2	4,0	124,4
Луганський	242	2,0	3,4	168,5
Івано-Франківський	247	10,0	11,1	111,1
Кіровоградський	380	4,5	4,9	108,9
Херсонській області,	383			
Волинський	385	6,0	12,0	199,8
Донецький	414	77,3	287,4	371,8
Закарпатський	422	7,0	9,1	129,3
Тернопільський	438	9,0	8,4	101,1
Миколаївський	455	35,5	39,2	110,4
Рівненський	475	5,6	7,5	133,0
Сумський	499	8,0	12,5	155,9
Хмельницький	523	10,0	14,3	143,2
Полтавський	568	35,0	38,2	109,0
Чернігівський	583	9,5	9,9	104,4
Черкаський	594	43,0	42,8	101,8
Вінницький	601	13,8	15,6	113,2
Запорізький	615	13,5	15,1	112,2
Житомирський	684	6,8	8,2	120,0
Київський	764	123,3	149,7	121,4
АРК та м. Севастополі	876*	6,0	6,3	105,5
Львівський	1052	55,2	71,1	128,8
Дніпропетровський	1203	44,0	92,8	210,8
Одеський	1247	232,8	283,7	121,9

Регіональне відділення Фонду по області (місту)	Кількість чинних договорів оренди	Планове завдання на 2018 рік, встановлене наказом Фонду від 5 січня 2018 р. №12 (млн. грн.)	Надходження орендної плати за січень-грудень 2018 р. (млн. грн.)	Виконання планового завдання, %
Харківській	1522	40,0	49,2	122,9
м. Києву	1960	172,0	197,6	114,9
Разом	17290	973,0	1393,7	

Повноваження Фонду державного майна щодо ведення обліку корпоративних прав на державному рівні, формування та ведення Реєстру корпоративних прав держави було визначено Законами України «Про управління об'єктами державної власності», «Про Фонд державного майна України» та постановою КМ України від 29 жовтня 2003 р. №1679 «Про формування і ведення Реєстру корпоративних прав держави».

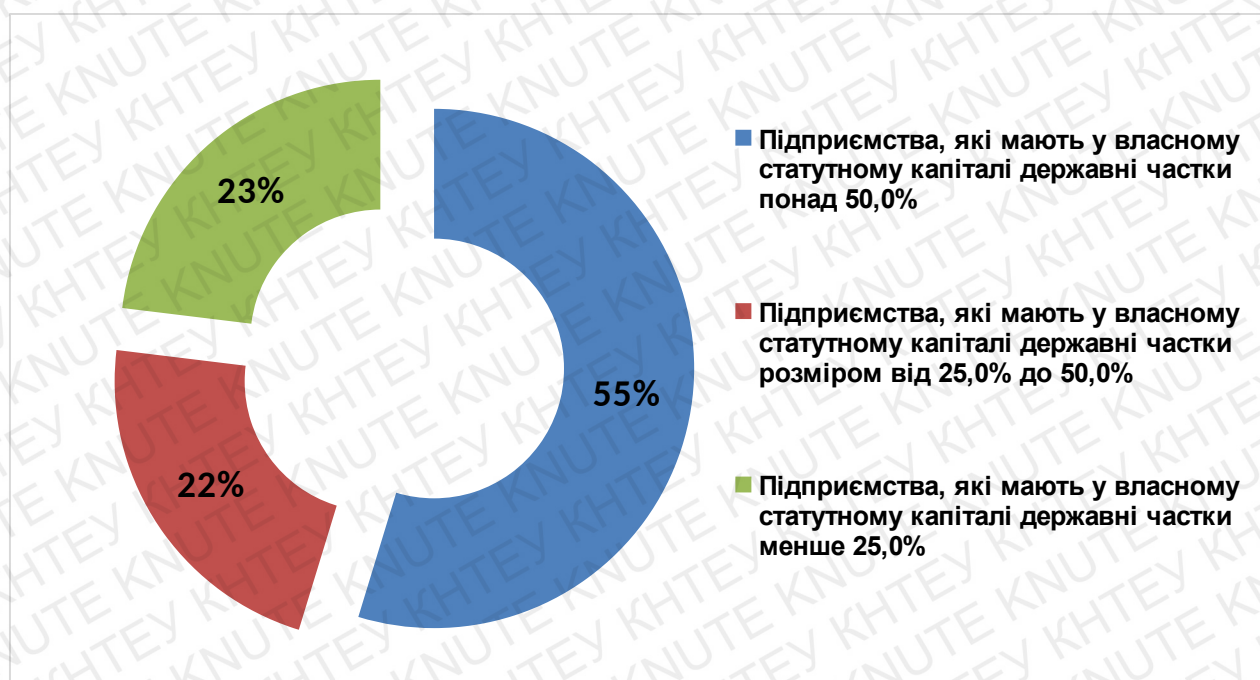

Рис. 2.2. Кількість господарюючих товариств, які мають державну частку в статутному капіталі, 2018 р. [28]

Таким чином, в результаті, із загальної кількості господарських товариств, що мають частку держави в статутному капіталі:

- 256 господарських товариств (тобто 54,70% загальної кількості товариств), які мають у власному статутному капіталі державні частки понад 50,0%, що в свою чергу дає державі право ведення контролю за їх діяльністю

(контрольні пакети), із яких 145 господарських товариств (тобто 30,98% загальної кількості товариств) мають державну частку 100,00%;

- 104 господарських товариства (тобто 22,22% товариств) мають державні частки в статутному капіталі розміром від 25,0% до 50,0% (блокуючі пакети);

- 108 господарських товариств (тобто 23,07%) мають державні частки у статутному капіталі менше 25,0% (рис. 2.2.) [28, с. 62].

В результаті діяльності в Звіті Фонду державного майна України, вказується, що загальна кількість пакетів акцій, часток, які належать державі в статутному капіталі господарських товариств, станом на початок 2019 р. порівняно із аналогічним періодом на початок 2018 р. наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Кількість господарських товариств, пакети акцій (частки) у статутних капіталах яких належать державі, 2017-2018 рр. [28]

Вид господарських товариств	Загальна кількість		до 10%		від 10% до 25%		від 25% до 50%		від 50% до 100%	
	станом на 01.01.2018	станом на 01.01.2019	станом на 01.01.2018	станом на 01.01.2019	станом на 01.01.2018	станом на 01.01.2019	станом на 01.01.2018	станом на 01.01.2019	станом на 01.01.2018	станом на 01.01.2019
ХК, ДАК, НАК	27	21*	0	0	0	0	1	0	26	21*
ТОВ	52	47	5	4	15	15	18	14	14	14
АТ, створені за участю Фонду	62	51	22	18	6	5	23	17	11	11
АТ, ТОВ які перебувають на обліку інших органів виконавчої влади	169	170	5	7	14	13	30	28	120	122
АТ, створені в процесі приватизації та корпоратизації	191	179	31	29	23	17	49	45	88	88
Разом	501	468	63	58	58	50	121	104	259	256

Фонд державного майна України вживає усі відповідні заходи щодо приведення діяльності акціонерних товариств (АТ), які було створено до набрання чинності норм Законом України «Про акціонерні товариства», у відповідність до норм вказаного нами закону. Згідно з ч. 2 ст. 20 Закону України «Про акціонерні товариства» акції товариств мають існувати виключно в бездокументарній формі.

Станом на кінець 2018 р. Фондом державного майна було затверджено фінансові плани: на 2018 р. 38 господарських товариств та 26 державних підприємств (із врахуванням затверджених фінансових планів у 2017 р.) та внесення змін до затверджених фінансових планів 3 державних підприємств та 4 господарських товариств; на 2019 р. 9 господарських товариств та 23 державних підприємств [28, с. 78].

Так, Фондом державного майна України у 2018 р. було забезпечено представництво держави в проведенні загальних зборів акціонерів 48 акціонерних товариств із державною часткою, які перебувають в системі управління Фонду, із них у 24 акціонерних товариств загальними зборами було прийнято рішення про проведення роботи в сфері затвердження річних звітів товариств. Статистику щодо кількості підприємств, що перебувають на певному рівні (стадії) процедури банкрутства станом на початок 2019 р. порівняно із відповідним періодом на початок 2018 р. наведена у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Показник кількості державних підприємств та господарських товариств, в статутних капіталах яких частка держави перевищує 50,0%, щодо яких порушено провадження у справах про банкрутство, (од.) [14]

Орган управління	усього, у тому числі:		у процедурі розпорядження майном		у процедурі санації		У ліквідаційній процедурі	
	станом на 01.01.2018	станом на 01.01.2019	станом на 01.01.2018	станом на 01.01.2019	станом на 01.01.2018	станом на 01.01.2019	станом на 01.01.2018	станом на 01.01.2019
У тому числі державні підприємства (регіональні відділення та апарат Фонду)	8	5	4	1*	1	1**	3	3***
Апарат Фонду	32	14	7	4	5	3	20	7
Регіональні відділення Фонду	58	31	4	-	12	7	42	24

Таким чином, за підсумками 2018 р. із загальної кількості підприємств, відносно яких було порушено провадження в справах про банкрутство, в АР Крим та зоні проведення операції об'єднаних сил (інформацію надано із урахуванням розпорядження КМ України від 2 грудня 2015 р. №1275-р «Перелік населених пунктів, на території яких здійснювалася антитерористична

операція») перебувають 17 підприємств-боржників, органом управління яких виступає апарат та регіональні відділення Фонду державного майна, із них: АР Крим - 6 підприємств (із них в санації - 1, в ліквідації - 5); Луганська обл. - 5 підприємств (із них в санації - 1, в ліквідації - 4); Донецька обл. - 6 підприємств (із них в санації - 2, в ліквідації - 4) [28, с. 79].

На початок 2019 р. за інформацією, яку було надано суб'єктами управління (за підсумками проведеної інвентаризації об'єктів державної власності), в Реєстрі Фондом державного майна обліковуються: 21,20 тис. юридичних осіб, що ведуть свою діяльність на основі лише державної власності та при цьому вони належать до сфери управління відповідних суб'єктів управління; 468 господарських організацій із корпоративними правами держави; більше 1,0 млн. об'єктів державного майна, із яких: 566,50 тис. об'єктів нерухомого майна державних підприємств, установ, організацій; 557,90 тис. об'єктів державного майна, що в цілому не увійшло до складу статутних капіталів господарських товариств в процесі їх корпоратизації, але при цьому залишилось на їхньому балансі; 26,50 тис. об'єктів державного майна, що не увійшло до складу статутних капіталів господарських товариств в процесі проведення приватизації, проте залишилось на їх балансі.

Суб'єктами управління надалась інформація щодо стану нерухомого майна державних підприємств, установ та організацій щодо 9,40 тис. юридичних осіб (балансо-утримувачів) та при цьому повідомлялось, що в цілому на балансах 11,50 тис. юридичних осіб нерухоме державне майно не обліковується. Також варто зазначити, що загальна кількість юридичних осіб, які діють на основі тільки державної власності і при цьому вони належать до сфери управління відповідних суб'єктів управління та державного майна станом на початок 2019 р. у порівнянні із двома відповідними періодами 2017 та 2018 рр. наведено в табл. 2.5 [28, с. 80].

Фонд державного майна за 2018 р. реалізував управлінські рішення щодо 1464 об'єктів в сфері державної власності, зокрема Фондом було: приватизовано 386 об'єктів; передано до комунальної власності 179 об'єктів;

передано господарським товариствам на умовах договорів зберігання 40 об'єктів; списано 61 об'єкт; передано до сфери управління міністерств та інших органів системи виконавчої влади 12 об'єктів; прийнято інші управлінські рішення (знято із балансу малоквартирні житлові будинки на підставі свідочств про права власності, відшкодовано збитки тощо) для 358 об'єктів.

Таблиця 2.5

Загальна кількість юридичних осіб, що діють на основі державної власності і належать до сфери управління відповідних суб'єктів управління, 2016-2018 рр.
[28]

Кількість об'єктів станом на	Початок 2017 р.	Початок 2018 р.	Початок 2019 р.
державні підприємства, установи, організації			
юридичних осіб, що наділені правом на те, щоб діяти на основі лише державної власності та при цьому належать до сфери управління відповідних суб'єктів управління (тис.)	23,90	23,30	21,20
державне майно			
нерухомого майна державних підприємств, установ, організацій (тис.)	595,00	566,80	566,50
державного майна, що не увійшло до статутних капіталів			
господарських товариств у процесі корпоратизації, проте було залишеним на їх балансі (тис.)	505,70	553,50	557,90
державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів			
господарських товариств у процесі приватизації, але залишилося на їх балансі (тис.)	29,10	27,90	26,50

Фондом державного майна в процесі його діяльності постійно ведеться комплексна та системна робота щодо організації забезпечення збереженості та належного використання об'єктів державного майна, що не увійшло до складу статутних капіталів господарських товариств в процесі проведення приватизації, за результатами якої Фондом вживають заходи стосовно організації захисту майнових інтересів держави, зокрема, ведеться претензійно-позовна робота із метою відшкодування збитків державі внаслідок неналежності збереженості та використання зазначеного державного майна.

За загальними підсумками в результаті проведеної інвентаризації об'єктів державної власності, Фонд державної власності зазначає, що впорядкуванню підлягало в цілому 25 тис. юридичних осіб (записів в ЄДРПОУ), які ведуть

свою діяльність на основі лише державної власності та перелік яких було сформовано у 2006, 2012 та 2018 рр.

Станом на початок 2019 р. було впорядковано 20,40 тис. юридичних осіб, із яких: належність 6,40 тис. до сфери управління, яку було підтверджено відповідними суб'єктами управління та дані щодо них внесено до Реєстру; також Фондом було припинено у встановленому чинним законодавством порядку державну реєстрацію 8,7 тис. та відповідно внесено до складу Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР) запис «свідоцтво про державну реєстрацію недійсне»; введено облікові дані, які стосовно 5,30 тис. було приведено у відповідність до фактичних організаційно-правових форм ведення господарювання.

Таким чином, загальну кількість юридичних осіб, які за даними ЄДРПОУ є належними до сфери управління відповідних суб'єктів системи управління, які цього не підтверджують, станом на початок 2019 р. порівняно із двома відповідними періодами 2016 та 2017 рр. наведено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Загальна кількість юридичних осіб, які за даними ЄДРПОУ належать до сфери управління відповідного суб'єкта управління, який цього не підтверджує [28]

Кількість юридичних осіб (записів у ЄДРПОУ) тис.	01 січня 2017 р.	01 січня 2018 р.	01 січня 2019 р.
Упорядковано облік юридичних осіб	19,40	19,60	20,40
Не упорядковано облік юридичних осіб	4,60	4,50	4,60
у тому числі:			
- опрацьовані комісіями	2,60	2,50	2,70
- неопрацьовані комісіями	2,00	2,00	1,90

Таким чином, можемо відмітити, що Фондом державного майна та його регіональними відділеннями постійно ведеться претензійно-позовна робота щодо організації захисту інтересів держави у сфері проведення приватизації, повернення до державної власності нерухомого майна та стягнення до складу державного бюджету заборгованості із орендної плати, дивідендів на корпоративних прав держави та штрафних санкцій.

Одним із напрямів ведення такої роботи виступає здійснення захисту прав та інтересів держави в судах загальної юрисдикції та спеціалізованих судах усіх інстанцій. В цілому, можемо відмітити, що протягом досліджуваного періоду в роботі юридичної служби Фонду та регіональних відділень було направлено 1251 судову справу, у 488 із яких Фонд та його регіональні відділення приймали активну участь як позивач, 294 - як відповідач та 469 - як третя особа.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

3.1. Визначення проблем в системі управління об'єктами державної власності в Україні

Проведемо визначення проблем в системі управління об'єктами державної власності в Україні. Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України розміщується інформації про результати проведення єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності. Так, на кінець року в Україні нараховувалось 3363 суб'єктів господарювання, що належать до сфери державного управління, серед них 1640 працюючих суб'єктів, із них 1150 є прибутковими, що в середньому складає 48,76%. Непрацюючими є 1314 суб'єктів системи, взагалі відсутня інформація про діяльність 409 суб'єктів взагалі відсутня [32].

При цьому до об'єктів державної власності Апарату ВР України належить 10, із них 8 є працюючими, із яких тільки 4 прибуткових (50,0%), до непрацюючих віднесено 1, інформація відсутня про діяльність 1 суб'єкта. До КМ України належить 10 суб'єктів державної власності, серед них 9 є працюючими, 4 із них є прибутковими (44,44%), 1 - непрацюючий. До Міністерств України включено 1773 суб'єкт державної власності, серед яких тільки 587 є працюючими, прибутковими із них є 350 (59,62%), до непрацюючих віднесено 350 суб'єктів, інформація відсутня про діяльність 217 суб'єктів державної власності (табл. 3.1).

В цілому, задовільна оцінка ефективності управління суб'єктами державної власності дається щодо Апарату ВР України, КМ України, МЗС України, Мінекономрозвитку України, Міненерговугілля України, Мінінформполітики України, Мінінфраструктури України, Мінкультури України, Мінмолодьспорту України, Мінприроди України, Мінрегіону України та Мін'юсту України.

Інформація про результати проведення єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності в Україні (дані по міністерствам), 2018 р. [32]

№	Найменування суб'єкта управління	Кількість суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління					Чистий прибуток (збиток), тис. гривень	Дебіторська заборгованість, тис. гривень	Кредиторська заборгованість, тис. гривень	Загальна вартість активів, тис. гривень	Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб	Середньомісячна заробітна плата, гривень	Сума заборгованості з виплати заробітної плати, тис. гривень	Оцінка ефективності управління
		усього	з них:											
			працюючі	прибуткові – з числа працюючих	непрацюючі	інформація відсутня								
88	Всього по Україні	3363	1640	1150	1314	409	31235619,0	200706539,0	449935409,1	1497969727,5	779372	11123,6	912943,3	
1	Апарат ВРУ	10	8	4	1	1	-1854,0	34806,0	67982,0	1594957,0	820	7967,5	0,0	задовільно
1	КМУ	10	9	4	1	0	16656287,0	103126353,1	167934420,9	807189168,0	265993	10391,5	179478,1	задовільно
17	Міністерства	1773	587	350	969	217	12230526,2	47656408,3	170573966,1	458185123,2	270870	11443,6	316518,2	
1	МВС	28	8	6	13	7	17213,0	1135017,0	947359,0	2226744,0	890	11638,6	446,2	негативно
2	МЗС	2	1	1	1	0	129,0	19,0	359,0	613,0	71	7381,5	0,0	задовільно
3	Мінагрополітики	357	65	34	242	50	-1313392,8	8132727,3	46699900,4	46739733,8	17635	8799,8	47803,0	негативно
4	Мінекономрозвитку	327	101	72	203	23	943201,6	6099704,2	5463850,8	19955231,7	22912	10890,8	27938,2	задовільно
5	Міненерговугілля	417	82	39	311	24	8114089,7	23827851,2	105204930,9	303998537,9	98470	14354,4	211037,0	задовільно
6	Мінінформполітики	3	3	1	0	0	-1785,2	13839,4	1688,8	216692,0	358	18749,7	0,0	задовільно
7	Мінінфраструктури	81	40	24	29	12	4370386,1	6068317,3	8362428,8	65738225,5	110041	9114,8	11114,8	задовільно
8	Мінкультури	67	41	5	17	9	1786,8	248350,0	91619,0	2424007,0	7515	16056,8	0,0	задовільно
9	Мінмолодьспорт	22	10	4	12	0	75,4	86045,5	948480,4	9165371,0	595	8121,0	0,0	задовільно
10	Міноборони	111	48	27	45	18	-13636,0	194172,0	584371,0	1458540,0	3259	7428,1	8872,7	негативно
11	Мінприроди	11	5	2	6	0	-266,9	2079,3	32136,2	121339,5	27	11168,5	0,0	задовільно
12	Мінрегіон	54	24	17	14	16	2660,0	161692,0	229295,0	531824,0	2608	10902,8	8610,2	задовільно
13	Мінсоцполітики	26	20	18	6	0	6225,2	61187,1	135590,5	840723,1	2147	7621,0	0,0	позитивно
14	Мінфін	9	9	8	0	0	19049,9	27822,9	9951,5	403607,4	466	11774,1	0,0	позитивно
15	Мін'юст	140	103	69	13	24	39203,0	126072,0	456134,0	1292443,0	2252	12024,5	537,2	задовільно
16	МОЗ	40	13	11	13	14	31321,4	1457649,1	1381889,8	2996113,3	1390	21490,5	158,9	негативно
17	МОН	78	14	12	44	20	14266,0	13863,0	23981,0	75377,0	234	15801,0	0,0	негативно

Негативна оцінка ефективності управління суб'єктами державної власності дається щодо МВС, Мінагрополітики, Міноборони, МОЗ та МОН. Позитивно оцінюється ефективність управління суб'єктами державної власності Мінсоцполітики та Мінфіну України.

До державної власності України в рамках діяльності державних агентств, служб та інших органів виконавчої власності відносять 915 об'єктів, серед них 637 визначаються як працюючі, прибутковими серед них є 519, що складає 81,47%, непрацюючими є 209 об'єктів державної власності, інформація відсутня про діяльність 69 об'єктів державної власності (табл. 3.2).

При оцінці ефективності управління об'єктами державної власності, задовільно оцінюється управління Адміністрацією Держспецзв'язку, Верховного суду, Держводагентства, Держгеокадастру, Держгеонадр, Держенергоефективності, Держкомтелерадіо, Держпродспоживслужбу, Держрезерву, Держрибагентства, ДКА, ДМС, ДСА України, ДСНС, ДУС, ДФС, УДО, Укравтодору та Укрінфрапроекту. При оцінці ефективності управління об'єктами державної власності, негативно оцінюється управління Антимонопольним комітетом, Верховним судом України, Нацкомфінпослуг, НБ України та ФДМУ.

При оцінці ефективності управління об'єктами державної власності, позитивно оцінюється управління Адміністрацією Держприкордонслужби, ДАЗВ, Держагенством з питань електронного урядування, Держатомрегулювання, Держаудитслужбою, Держлікслужбою, Держлісагентством, Держпраці, Держстатом, Держфінмоніторингом, НКРЗІ, Пенсійним фондом та СБУ.

Таким чином, можна відзначити, що в більшості випадків відзначається задовільний або негативний рівень ефективності управління об'єктами державної власності серед державних агентств, служб та інших органів виконавчої влади. Така ситуація змушує задумуватись над загальним станом системи управління об'єктами державної власності в Україні та вимагає нагального вирішення цього питання.

Таблиця 3.1

Інформація про результати проведення єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності в Україні (Державні агентства, служби та інші органи виконавчої влади), 2018 р. [32]

№	Найменування суб'єкта управління	Кількість суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління					Чистий прибуток (збиток), тис. гривень	Дебіторська заборгованість, тис. гривень	Кредиторська заборгованість, тис. гривень	Загальна вартість активів, тис. гривень	Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб	Середньомісячна заробітна плата, гривень	Сума заборгованості з виплати заробітної плати, тис. гривень	Оцінка ефективності управління
		усього	з них:											
			працюючі	прибуткові – з числа працюючих	непрацюючі	інформація відсутня								
38	Державні агентства, служби та інші органи виконавчої влади	915	637	519	209	69	-1505530,2	30145136,4	67784433,8	151389112,1	157129	11947,6	263918,5	
1	Адміністрація Держприкордонслужби	2	1	1	1	0	711,2	4121,3	6592,6	7171,0	7	20748,8	0,0	позитивно
2	Адміністрація Держспецв'язку	18	9	9	9	0	15121,2	301468,3	220766,1	1516351,5	4184	9432,4	0,0	задовільно
3	Антимонопольний комітет	1	0	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
4	Верховний суд	1	1	1	0	0	7,0	40,0	48,0	7544,0	166	11383,0	0,0	задовільно
5	Верховний суд України	1	0	0	0	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
6	ДАЗВ	17	15	11	1	1	10379,0	296674,0	31606,0	41140171,0	5890	14613,6	0,0	позитивно
7	Держагенство з питань електронного урядування	1	1	1	0	0	8,0	9,0	989,0	74573,0	24	16833,3	0,0	позитивно
8	Держатомрегулювання	2	2	1	0	0	5810,0	10785,0	13503,0	72024,0	242	26291,4	0,0	позитивно
9	Держаудитслужба	1	1	1	0	0	26,4	621,8	626,4	7995,8	15	7872,2	0,0	позитивно
10	Держводагентство	12	6	6	6	0	887,0	4909,5	10052,3	300885,0	193	1265405,3	0,0	задовільно
11	Держгеокадастр	48	36	25	11	1	3809,4	37063,0	147109,0	459225,0	2546	9454,9	3082,2	задовільно
12	Держгеонадра	14	13	9	0	1	9420,0	167451,0	340666,0	4249638,0	3186	8099,4	5204,0	задовільно
13	Держенергоефективності	13	1	1	11	1	5,9	58,9	2,8	91,2	5	3821,0	446,5	задовільно
14	Держкомтелерадіо	27	15	7	12	0	-359955,0	570108,0	1039393,0	3326132,0	2164	10925,7	5824,9	задовільно
15	Держлікслужба	4	4	3	0	0	589,0	3524,0	26863,0	45018,0	236	16328,2	2601,0	позитивно
16	Держлісагентство	348	317	302	21	10	475600,0	403030,0	1862276,0	5041546,0	47342	10990,1	979,8	Позитивно
17	Держпідприємництво (реорганізація)	1	0	0	0	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	
18	Держпраці	26	25	25	1	0	50468,0	60229,0	103483,0	301552,0	1260	16825,5	0,0	Позитивно
19	Держпродспоживслужба	33	14	9	17	2	7151,4	89203,6	170871,5	345712,7	1101	9240,2	2101,2	Задовільно

№	Найменування суб'єкта управління	Кількість суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління					Чистий прибуток (збиток), тис. гривень	Дебіторська заборгованість, тис. гривень	Кредиторська заборгованість, тис. гривень	Загальна вартість активів, тис. гривень	Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб	Середньомісячна заробітна плата, гривень	Сума заборгованості з виплати заробітної плати, тис. гривень	Оцінка ефективності управління
		усього	з них:											
			працюючі	прибуткові – з числа працюючих	непрацюючі	інформація відсутня								
														о
20	Держрезерв	24	11	8	11	2	-15431,3	90132,0	129356,0	383005,0	1431	7771,9	4199,3	Задовільно
21	Держрибагентство	29	17	16	10	2	12473,6	30508,2	37222,9	405106,1	231	9200,5	428,5	Задовільно
22	Держстат	2	1	1	1	0	20,6	976,4	2133,8	5514,5	8	5969,0	0,0	Позитивно
23	Держфінмоніторинг	1	1	1	0	0	1,9	3,2	204,7	15254,0	16	8618,0	0,0	Позитивно
24	ДКА	18	11	5	6	1	-74749,5	4256785,0	21850822,0	14066609,0	16529	8790,2	13654,8	Задовільно
25	ДМС	1	1	1	0	0	37291,0	8747,0	40639,0	131563,0	1074	16779,0	5088,0	Задовільно
26	ДСА України	4	4	3	0	0	-1119,0	6278,0	28180,0	102940,0	397	17768,4	956,0	Задовільно
27	ДСНС	9	3	1	6	0	3611,0	7831,0	7441,0	49144,0	373	12283,5	0,0	Задовільно
28	ДУС	36	33	23	3	0	4854,0	335471,0	898050,0	9055556,0	4605	11026,1	1656,0	задовільно
29	ДФС	8	4	2	4	0	-13841,6	18213,0	8240,0	142572,0	480	8313,5	0,0	задовільно
30	Нацкомфінпослуг	1	0	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
31	НБУ	1	0	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
32	НКРЗІ	1	1	1	0	0	44835,0	129044,0	26399,0	1198203,0	990	19073,0	0,0	позитивно
33	Пенсійний фонд	1	1	1	0	0	407,0	188,0	1800,0	10162,0	109	10745,5	0,0	позитивно
34	СБУ	4	4	3	0	0	-200,1	11803,8	14371,9	26149,1	83	7471,9	68,9	позитивно
35	УДО	3	1	1	2	0	9,2	27,0	2,0	1464,7	2	4028,8	0,0	задовільно
36	Укравтодор	22	12	11	10	0	-310748,5	741308,3	2294571,1	7912495,2	19497	6927,4	49153,7	задовільно
37	Укрінфрапроект	6	1	0	5	0	-188864,0	10419223,0	18,0	13555186,0	11	0,0	0,0	задовільно
38	ФДМУ	174	70	29	58	46	-1224118,0	12139301,1	38470134,7	47432558,3	42732	11014,8	168473,7	негативно

Якщо розглядати ситуацію з об'єктами державної власності в рамках місцевих органів виконавчої влади, то тут необхідно відмітити, до їх складу входить 65 об'єктів державної власності, при цьому 33 із цих об'єктів визнається як працюючі, із них тільки 20 є прибутковими, що складає 60,60%, при цьому непрацюючими визнаються 24 об'єкти, про 8 суб'єктів інформація є відсутньою (табл. 3.3).

Управління такими об'єктами державної власності, як Дніпропетровська ОДА, Полтавська ОДА, Сумська ОДА, Хмельницька ОДА, Черкаська ОДА, оцінюється як задовільне. Негативно оцінюється управління Закарпатською ОДА, Київською ОДА, Львівською ОДА, Одеською ОДА, Харківською ОДА, Снятинською РДА Івано-Франківської області, Чортківською РДА Тернопільської області, Шосткинською РДА Сумської області та КМДА. Позитивно оцінюється ефективність управління об'єктами державної власності в Вінницькій ОДА, Івано-Франківській ОДА, Чернігівській ОДА, Бережанській РДА Тернопільської області, Вінницькій РДА Вінницької області та Коломийській РДА Івано-Франківської області.

Чистий збиток від діяльності об'єктів державної власності місцевих органів виконавчої влади склав 2221,90 тис. грн., дебіторська заборгованість таких об'єктів в 2018 році складала 390545,90 тис. грн., кредиторська заборгованість - 657284,90 тис. грн. При цьому загальна вартість активів об'єктів державної власності місцевих органів виконавчої влади складала в 2018 році 1850523,80 тис. грн., показник середньооблікової кількості штатних працівників складала 1174 чол., середньомісячна заробітна плата складала 8487,60 грн. Сума заборгованості із оплати заробітної плати даної групи об'єктів державної власності в 2018 році склала 374,36 тис. грн.

Так, до оцінки ефективності управління об'єктами державної власності місцевих органів виконавчої влади складає: управління 18 об'єктами оцінено як «задовільне» (28,57%), управління 26 об'єктами оцінено як «негативне» (41,27%) та управління 19 об'єктами було оцінено як «негативне» (30,16%).

Інформація про результати проведення єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності в Україні (місцеві органи виконавчої влади), 2018 р. [32]

№	Найменування суб'єкта управління	Кількість суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління					Чистий прибуток (збиток), тис. гривень	Дебіторська заборгованість, тис. гривень	Кредиторська заборгованість, тис. гривень	Загальна вартість активів, тис. гривень	Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб	Середньомісячна заробітна плата, гривень	Сума заборгованості з виплати заробітної плати, тис. гривень	Оцінка ефективності управління
		усього	з них:											
			працюючі	прибуткові – з числа працюючих	непрацюючі	інформація відсутня								
22	Місцеві органи виконавчої влади	65	33	20	24	8	-2221,9	390545,9	657284,8	1850523,8	1174	8487,6	374,6	
1	Вінницька ОДА	2	2	1	0	0	97,0	0,1	869,0	89575,2	17	10517,1	0,0	позитивно
2	Дніпропетровська ОДА	9	7	6	2	0	1598,7	317904,3	508555,5	1214267,0	795	7886,4	0,0	задовільно
3	Закарпатська ОДА	2	0	0	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
4	Запорізька ОДА	1	0	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	
5	Івано-Франківська ОДА	1	1	1	0	0	6,0	14,0	32,4	74,6	7	4212,6	0,0	позитивно
6	Київська ОДА	11	6	4	5	0	255,0	3943,0	19692,9	23334,5	164	11537,3	0,0	негативно
7	Луганська ОДА	1	0	0	0	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	
8	Львівська ОДА	3	0	0	2	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
9	Одеська ОДА	2	1	0	0	1	-1133,0	90,3	3217,0	373,0	49	7358,3	248,7	негативно
10	Полтавська ОДА	1	1	1	0	0	56,4	51,7	119657,8	119714,2	18	17500,0	0,0	задовільно
11	Сумська ОДА	1	1	0	0	0	0,0	0,0	68,8	18,3	7	1700,0	0,0	задовільно
12	Харківська ОДА	5	3	1	2	0	297,7	10,1	1089,4	8249,2	22	10481,3	0,0	негативно
13	Хмельницька ОДА	5	3	2	0	2	88,0	67921,0	906,9	324702,3	14	11155,8	7,0	задовільно
14	Черкаська ОДА	2	1	1	0	1	1799,6	0,0	218,0	3147,6	25	10290,0	0,0	задовільно
15	Чернігівська ОДА	1	1	0	0	0	-5375,0	27,0	663,0	63161,0	19	3035,1	0,0	позитивно
16	Бережанська РДА Тернопільської області	1	1	1	0	0	85,2	324,5	184,3	518,9	17	4582,8	0,0	позитивно
17	Вінницька РДА Вінницької області	1	1	1	0	0	28,2	0,1	6,7	86,1	2	7441,7	0,0	позитивно
18	Коломийська РДА Івано-Франківської області	1	1	1	0	0	9,9	1,9	26,6	52,2	6	7926,7	0,0	позитивно
19	Снятинська РДА Івано-Франківської області	1	0	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
20	Чортківська РДА Тернопільської області	1	0	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
21	Шосткинська РДА Сумської області	1	0	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
22	КМДА	12	3	0	7	2	-35,6	257,9	2096,5	3249,7	12	5409,6	118,9	негативно

Якщо розглядати ситуацію із об'єктами державної власності в рамках академій на території України, то тут необхідно відмітити, до їх складу входить 416 об'єктів державної власності, при цьому 260 із цих об'єктів визнається як працюючі, із них тільки 176 є прибутковими, що складає 67,69%, при цьому непрацюючими визнаються 75 об'єктів, про 81 суб'єкт державної власності інформація є відсутньою (табл. 3.4).

Чистий прибуток від діяльності академій як об'єктів державної власності склав 162130,0 тис. грн., дебіторська заборгованість таких об'єктів в 2018 році складала 516394,0 тис. грн., кредиторська заборгованість - 3117806,70 тис. грн. При цьому загальна вартість активів об'єктів державної власності академій складала в 2018 році 8857021,20 тис. грн., показник середньооблікової кількості штатних працівників складала 12827 чол., середньомісячна заробітна плата складала 6734,60 грн. Сума заборгованості із оплати заробітної плати даної групи об'єктів державної власності в 2018 році складала 7621,10 тис. грн.

Діяльність НАМН України та НАН України при оцінці ефективності управління ними як об'єктами державної власності визначається як негативна (253 об'єкти), задовільну оцінку управління об'єктами державної власності було надано НААН (162 об'єкти), позитивну оцінку отримала НАПрН України (1 об'єкт).

Якщо розглядати ситуацію із об'єктами державної власності в рамках господарських структур на території України, то тут необхідно відмітити, до їх складу входить 174 об'єкти державної власності, при цьому 106 із цих об'єктів визнається як працюючі, із них тільки 77 є прибутковими, що складає 72,64%, при цьому непрацюючими визнаються 35 об'єктів, про 33 об'єкти державної власності інформація є відсутньою.

Чистий прибуток від діяльності господарських структур як об'єктів державної власності склав 3696281,60 тис. грн., дебіторська заборгованість таких об'єктів в 2018 році складала 18836895,30 тис. грн., кредиторська заборгованість - 39799514,80 тис. грн.

Таблиця 3.4

Інформація про результати проведення єдиного моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності в Україні (академії та господарські структури), 2018 р.

№	Найменування суб'єкта управління	Кількість суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління					Чистий прибуток (збиток), тис. гривень	Дебіторська заборгованість, тис. гривень	Кредиторська заборгованість, тис. гривень	Загальна вартість активів, тис. гривень	Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб	Середньомісячна заробітна плата, гривень	Сума заборгованості з виплати заробітної плати, тис. гривень	Оцінка ефективності управління
		усього	з них:											
			працюючі	прибуткові – з числа працюючих	непрацюючі	інформація відсутня								
4	Академії	416	260	176	75	81	162130,3	516394,0	3117806,7	8857021,2	12827	6734,6	7621,1	
2	НААН	162	133	117	29	0	135037,3	394023,0	2823808,0	7519722,0	10050	6279,2	1086,8	задовільно
3	НАМН України	1	0	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
1	НАН України	252	126	58	45	81	26961,0	121756,0	293019,0	1333957,0	2750	8409,8	6534,3	негативно
4	НАПрН України	1	1	1	0	0	132,0	615,0	979,7	3342,2	27	5638,2	0,0	позитивно
5	Господарські структури	174	106	77	35	33	3696281,6	18836895,3	39799514,8	68903822,2	70559	11698,9	145032,8	
1	Укragропромбуд	9	1	0	8	0	-77,1	308,0	87,6	1643,2	5	16864,0	103,5	негативно
2	Укрбуд	20	10	7	6	4	31950,7	112711,3	60852,2	355947,0	389	8671,4	0,0	задовільно
3	Укрмонтажспецбуд	15	0	0	0	15	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	негативно
4	Укроборонпром	126	95	70	21	10	3664408,0	18723876,0	39738575,0	68546232,0	70165	11715,3	144929,3	задовільно
5	Укртрансбуд (ліквідація)	4	0	0	0	4	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	

При цьому загальна вартість активів об'єктів державної власності господарських структур на території України в 2018 році складала 68903822,20 тис. грн., показник середньооблікової кількості штатних працівників складав 70559 чол., середньомісячна заробітна плата складала 11698,90 грн. Сума заборгованості із оплати заробітної плати даної групи об'єктів державної власності в 2018 році складала 145032,80 тис. грн.

Діяльність «Укراгропромбуд» (9 об'єктів) та «Укрмонтажспецбуд» (15 об'єктів) при оцінці ефективності управління ними як об'єктами державної власності визначається як негативна, задовільну оцінку управління об'єктами державної власності було надано «Укрбуд» (20 об'єктів) та «Укроборонпром» (126 об'єктів), при цьому позитивну оцінку не отримав жоден із об'єктів державної власності в категорії «господарські структури».

Таким чином, можемо зробити висновки, що на сьогоднішній день проблеми в системі управління об'єктами державної власності в Україні визнаються як серйозні та потребують нагального вирішення. Основною проблемою управління об'єктами державної власності є низький рівень оцінки ефективності управління. Так, більшість об'єктів державної власності отримали оцінку ефективності управління такими об'єктами «негативне» та «задовільне» (85%), оцінку «позитивне» отримала незначна кількість об'єктів (15%). Основною причиною такого стану є недосконала законодавча база, яка на сьогоднішній день існує в Україні, а також недосконалість у правлінні об'єктами державної власності. Перспективним напрямком формування системи управління об'єктами державної власності в Україні є її реформування.

3.2. Перспективні напрямки формування системи управління об'єктами державної власності в Україні

Головна мета реформування системи управління державною власністю (об'єктами державної власності) полягає в тому, щоб мати можливість забезпечити принцип прозорості діяльності та звітування підприємств, які

перебувають в державній власності та покращити операційно-фінансові результати від їх діяльності через ефективну організацію системи корпоративного управління державними підприємствами, знизити частку держави в національній економіці та провести роботу із ліквідації непрацюючих підприємств. Також необхідно залишити в системі управління об'єктами державної власності доволі незначну кількість підприємств, які є стратегічно важливими та які можуть ефективно та прозоро виконувати свої функції, і для тих підприємств, що залишаються серед об'єктів державної власності, забезпечити процес для формування системи ефективного управління на користь основного власника таких підприємств - народу України [34, с. 104].

Відмітимо, що на сьогоднішній день держава виступає як найбільший власник активів на території України. На кінець 2018 р. в Україні було зареєстровано 3353 об'єкти державної власності із різними організаційно-правовими формами, при цьому майже 40,0% із цих підприємств зупинили свою роботу та виступають як робочі лише на папері. Кожне 3-тє підприємство є збитковим та при цьому вони виступає як потенційне джерело для виникнення фіскальних ризиків. Через недостатній рівень якості механізмів організації контролю та незадовільного рівня прозорості діяльність державних підприємств виступає як джерело для виникнення корупційної ризиковості та збитковості держави.

При цьому варто відмітити, що необхідність проведення реформи назріла досить давно, оскільки починаючи від 1991 р. державний сектор національної економіки майже не зазнавав суттєвих змін. Наразі, одним із головних завдань є проведення роботи для того, щоб мати можливість зробити процес формування ефективної управління державними підприємствами професійним і прозорим, у відповідності до кращих міжнародних практики та стандартів методом проведення змін [34, с. 107].

Принципи прозорості та звітності полягають в тому, що держава, бізнес та громадяни повинні мати доступ до актуальної та достовірної інформації про діяльність кожного із державних підприємств.

Державні підприємства мають надавати всю свою фінансову звітність в електронній формі до єдиної електронної системи, при цьому вони повинні обов'язково проходити процедуру незалежного зовнішнього аудиту, публікувати достовірну та повну інформацію про ведення своєї діяльності на публічно доступних порталах, включаючи надання фінансової звітності, яку було складено у відповідності до МСФЗ та аудиторських висновків, при цьому необхідно передбачити наявну відповідальність керівників таких підприємств за нерозкриття інформації або представлення (розкриття) недостовірної інформації.

Формування системи корпоративного управління, яка передбачає той факт, що державні підприємства ведуть ефективну діяльність у відповідності до визначених чітких стратегічних цілей та при цьому вони мають сучасну систему управління.

Формування сучасної моделі управління державними підприємствами, якою передбачається ведення роботи в рамках запровадження ними інструментів ефективного корпоративного управління, зокрема, проведення роботи в сфері стратегічного планування, розробки і затвердження державою як головним акціонером окремої політики власності для кожного із таких підприємств, проведення роботи із призначення та організації діяльності незалежних наглядових рад та відповідно, розробки ефективної системи заохочення для таких наглядових рад і їх правління [27, с. 85].

Такий підхід представляє собою застосування ключового фактору, який фігурує в системі забезпечення результативного функціонування державного підприємства, що в свою чергу було підтверджено практичним досвідом багатьох державних підприємств в інших країнах світу. Використання такого підходу не лише дасть змогу створити фінансові вигоди для державного бюджету, а й підвищити рівень якості послуг, що надаються громадянам, може

позитивно вплинути на функціонування національної економіки та бізнес-середовища, підвищити рівень привабливості України для іноземних інвесторів, ліквідувати існуючі корупційні ризики.

Удосконалення системи приватизація державної власності, якої приспускається, що кількість державних підприємств буде зменшена через застосування прозорого процесу приватизації.

Державою повинні у відповідності до визначення стратегічного бачення проводити роботи із сортування державних підприємств на окрема категорії - тих підприємств, які залишаються в державній власності; підприємства, які будуть приватизованими, ліквідованими або переданими в концесію.

Для тих підприємств, що повинні бути приватизованими, в першу чергу необхідно забезпечувати умови для проведення прозорості та чесної приватизації - при цьому великі державні підприємства необхідно приватизувати із залученням до процедури інвестиційних радників, а малі об'єкти - державні підприємства - продавати при використанні прозорих електронних аукціонів, наприклад, через ProZorro, вести продажі таких об'єктів, а також максимально скоротити список об'єктів державної власності, які не повинні підлягати приватизації.

Ліквідація об'єктів державної власності - державних підприємств, при цьому портфель державних активів буде оптимізовано через метод спрощення процедури в рамках реструктуризації та ліквідації таких підприємств [17, с. 9].

Половина із державних підприємств на сьогоднішній день є непрацюючими або роками перебувають в стані ліквідації. Так, на кінець 2018 р. кількість таких підприємств складала 1314. Таким чином, навіть якщо такі підприємства не здійснюють ведення активної діяльності, їх утримання на даному етапі вимагає досить великих фінансових та трудових витрат.

Велика частина із таких підприємств несе в собі, окрім фіскальних, цілу низку для виникнення корупційних ризиків, а через брак інформації про ведення їх фактичної діяльності (так, на кінець 2018 року інформація була відсутня про діяльність 409 об'єктів), а також неефективного використання

(невикористання) державою власного майна. Таким чином, завершення процедури проведення ліквідації таких державних підприємств може дозволити навести лад в портфелі об'єктів державної власності та при цьому сформувати позитивний вплив на функціонування всієї системи управління державним майном.

В сфері оренди об'єктів державної власності необхідно впровадити систему, за принципом якої надання в оренду державного та комунального майна повинно відбуватись прозоро за практичного застосування нових правил через ProZorro.

При цьому, відзначимо, що одним із напрямків підвищення рівня ефективності практичного використання державного майна виступає процес передачі такого майна в оренду. Отримані доходи від оренди державного майна (об'єктів державної власності) в цілому можуть забезпечити потоки регулярних надходжень до державного бюджету. Правда, необхідно відмітити, що сфера оренди державного майна багато років були нерегульованою і при цьому залишала досить широкі можливості для можливих зловживань [17, с. 11].

Якщо говорити, про стратегічні цілі України на 2019-2020 рр. в сфері управління об'єктами державної власності, то тут необхідно виділити принципи прозорості та звітності, корпоративного управління, приватизації, ліквідації та оренди такого майна:

- створення прозорої системи управління об'єктами державної власності та звітності, що передбачає: проведення роботи зі створення системи ризик-менеджменту управління державними підприємствами (запровадження червоних прапорців, за умови, якщо окремі показники державних підприємств раптово вибиваються); проведення запуску публічних порталів із розміщеними на них агрегованими результатами щодо діяльності державних підприємств; проведення розробки і запуску публічних модулів бізнес-аналітики на таких порталах;

- створення ефективної системи корпоративного управління передбачає: розробку та затвердження політики державної власності для того,

щоб виокремити особливо важливі для економіки державні підприємства; проведення розмежування функцій держави як власника та держави як регулятора діяльності таких підприємств; впровадження для практичного використання сучасних інструментів в рамках корпоративного управління; провести роботу із обрання компетентних керівників та членів наглядових рад державних підприємств за розробленими більш прозорими процедурами; провести роботу із продовження процесів корпоратизації державних підприємств;

- створення ефективної системи управління приватизацією, що передбачає: проведення сортування державних підприємств в залежності від їх функцій та відповідно, їх стану на такі, що залишаться в сфері державної власності, та які підприємства будуть передані в концесію, приватизовані або ліквідовані; проведення роботи зі скорочення переліку державних підприємств, які є забороненими до приватизації; запровадження ефективної процедури для проведення роботи в сфері реструктуризації та ліквідації збиткових, неперспективних та непрацюючих державних підприємств; проведення продажу державних активів через впровадження механізмів малої та великої приватизації; проведення роботи зі створення умов для впровадження прозорості процедури в рамках передачі державного майна в оренду;

- створення ефективної системи управління ліквідацією об'єктів державної власності. Для цього необхідно провести роботу із: запуску активної ліквідації непрацюючих державних підприємств методом спрощення процедури щодо ліквідації таких підприємств на законодавчому рівні та методом залучення до процесу професійних та незалежних ліквідаторів;

- створення ефективної системи управління орендою об'єктів державної власності. Для цього необхідно провести роботу із: розробки та прийняття нових законів про оренду комунального та державного майна, організації підготовки підзаконних нормативно-правових актів, які спрямовано на процес реалізації їх положень; проведення роботи із організації перших прозорих аукціонів на право оренди об'єктів державної власності (державного

майна); проведення розробки і прийняття проектів законів про концесії та проведення запуску концесійних пілотних проектів [26, с. 19].

На даному етапі реформування системи управління об'єктами державної власності займаються: Кабінет Міністрів України, Стратегічні групи радників із підтримки реформ (SAGSUR), Секретаріат Кабінету Міністрів України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Команда підтримки реформ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Фонд державного майна України, Національна комісія із цінних паперів та фондового ринку, ДП «ProZorro.Продажі», ДП «Ukrainian Corporate Governance Academy» та ін.

Таким чином, можемо зробити висновки, що шляхи удосконалення системи управління об'єктами державної власності (державними підприємствами) включають впровадження реформ в даній сфері. Реформи при цьому повинні торкатись продажу, приватизації, ліквідації, реструктуризації, скорочення кількості, здачі в оренду державних підприємств. До проекту впровадження реформ в рамках формування ефективної системи управління об'єктами державної власності долучаються усі органи системи державного управління, зокрема, за активної участі Кабінету Міністрів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Фонду державного майна України та ін.

ВИСНОВКИ

Відповідно до мети та поставлених завдань дослідження можемо зробити наступні висновки:

- стан та міцність державної власності в першу чергу характеризує міцність держави в цілому. Головним завданням суб'єктів державного управління є існування професійних та відповідальних власників, які зможуть забезпечувати більш ефективне управління державною власністю на користь його основного власника - народу України. Дане питання потребує в подальшому детального вивчення.

- об'єктами управління державної власності є майно, яке було передане казенним підприємствам; державним комерційним підприємствам; державним господарським об'єднанням; в оренду, лізинг або концесію; державне майно передане в безстрокове безоплатне користування; безхазяйне та конфісковане майно та ін. Суб'єктами управління об'єктами державної власності є діяльність: КМ України; Центрального органу виконавчої влади; міністерств, інших органів; Фонду державного майна України; органів, які покликані забезпечувати ведення діяльності Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України; державних господарських об'єднань, державних холдингових компаній, інших державних господарських організацій (господарських структур); Національної академії наук України, галузевої академії наук та ін.

- на даному етапі законодавча системи в рамках регулювання функціонування системи управління об'єктами державної власності складається із Законів України «Про управління об'єктами державної власності», «Про захист економічної конкуренції», Господарського та Цивільного кодексів України та інших нормативно-правових актів України, якими можуть встановлюватись особливості в процесі регулювання системи управління в рамках функціонування окремих об'єктів державної власності або їх видами, що

складається із вирішення питань системи управління об'єктами державної власності.

– Фонд державного майна України є центральним органом, функціонуючим в системі виконавчої влади, який наділено спеціальним статусом. Головне завдання Фонду державної власності полягає у веденні діяльності в сфері державної власності. Місія діяльності Фонду державного майна полягає у веденні роботи в рамках підвищення рівня привабливості з метою залучення інвестицій та підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки України, а також в сфері удосконалення чинної законодавчої системи в сфері регулювання державної власності.

– Фондом державного майна та його регіональними відділеннями постійно ведеться претензійно-позовна робота щодо організації захисту інтересів держави у сфері проведення приватизації, повернення до державної власності нерухомого майна та стягнення до складу державного бюджету заборгованості із орендної плати, дивідендів на корпоративних прав держави та штрафних санкцій. Одним із напрямів ведення такої роботи виступає здійснення захисту прав та інтересів держави в судах загальної юрисдикції та спеціалізованих судах усіх інстанцій. В цілому, можемо відмітити, що протягом досліджуваного періоду в роботі юридичної служби Фонду та регіональних відділень було направлено 1251 судову справу, у 488 із яких Фонд та його регіональні відділення приймали активну участь як позивач, 294 - як відповідач та 469 - як третя особа.

– на сьогоднішній день проблеми в системі управління об'єктами державної власності в Україні визнаються як серйозні та потребують нагального вирішення. Основною проблемою управління об'єктами державної власності є низький рівень оцінки ефективності управління. Так, більшість об'єктів державної власності отримали оцінку ефективності управління такими об'єктами «негативне» та «задовільне» (85%), оцінку «позитивне» отримала незначна кількість об'єктів (15%). Основною причиною такого стану є недосконала законодавча база, яка на сьогоднішній день існує в Україні, а

також недосконалість у правлінні об'єктами державної власності. Перспективним напрямком формування системи управління об'єктами державної власності в Україні є її реформування.

– шляхи удосконалення системи управління об'єктами державної власності (державними підприємствами) включають впровадження реформ в даній сфері. Реформи при цьому повинні торкатись продажу, приватизації, ліквідації, реструктуризації, скорочення кількості, здачі в оренду державних підприємств. До проекту впровадження реформ в рамках формування ефективної системи управління об'єктами державної власності долучаються усі органи системи державного управління, зокрема, за активної участі Кабінету Міністрів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Фонду державного майна України та ін. Необхідною умовою при цьому є розроблення проектів нових законів, які регулюватимуть сферу управління об'єктами державної власності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. №254к/96-ВР зі змінами та доповненнями від 21 лютого 2019 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-вр>.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. №436 зі змінами та доповненнями від 17 листопада 2019 р.: [Електронний ресурс]. – Верховна Рада України. - Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 №442 із змінами та доповненнями від 21 листопада 2019 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF/conv>.
4. Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі: Закон України від 16 червня 2011 р. №3431 зі змінами та доповненнями від 5 серпня 2016 р.: [Електронний ресурс]. – Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3531-17>.
5. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21 вересня 2006 р. №185 зі змінами та доповненнями від 20 жовтня 2019 р.: [Електронний ресурс]. – Верховна Рада України. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16>.
6. Про Фонд державного майна України: Закон України від 09 грудня 2011 р. №4107 зі змінами та доповненнями від 7 березня 2018 р. - [Електронний ресурс]. - Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4107-17>.
7. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15 березня 2006 р. №3528-IV зі змінами та доповненнями від 1 січня 2016 р. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3528-15>.
8. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. №3166-VI із змінами та доповненнями від 25 вересня 2019 р. - [Електронний ресурс]. - Верховна Ради України. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
9. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. №435-IV зі змінами та доповненнями від 2 листопада 2019 р. - [Електронний ресурс]. - Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
10. Питання Фонду державного майна Української РСР від 19 серпня 1991 р. №158: Постанова Кабінету Міністрів Української РСР (втрата чинності 27 грудня 2001 р.). - [Електронний ресурс]. - Верховна Рада України. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/158-91-п>.

11. Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади України від 13 березня 1999 р.: Указ Президента України (втрата чинності 15 грудня 1999 р.). - [Електронний ресурс]. - Верховна Рада України. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/158-91-п>.
12. Абрамов А. Государственная собственность и характеристики эффективности // Вопросы экономики. - 2017. - №4. - С. 5–37.
13. Ануфриева А.А. Комплексный подход к оценке эффективности управления государственной собственностью региона (на примере Иркутской области) // Вопросы государственного и муниципального управления. – 2018. – № 1. – С. 164–180.
14. Білокур Є.І. Управління об'єктами державної власності як складова змісту державно-управлінської діяльності // Є.І. білокур / Наше право №4, 2015. - С. 141-146.
15. Галіахметов І.А. Адміністративно-правове регулювання відносин в економічному обороті України: проблеми управління об'єктами державного майна / І.А. Галіахметов // Часопис Київського університету права. – 2011. – №1. – С. 113-116.
16. Джарти В.В. Адміністративно-правові засади управління об'єктами державної власності в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Джарти В.В.; Держ. ВНЗ «Запоріж. нац. ун-т» М-ва освіти і науки України. - Запоріжжя, 2014. - 16 с.
17. Дзеверіна К.С. Інституційний механізм регулювання державної власності в економіці України: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03 / Дзеверіна К.С.; ВНЗ Укоопспілки «Полт. ун-т економіки і торгівлі». - Полтава, 2014. - 20 с.
18. Діяльність Фонду державного майна України: відновлення платоспроможності та банкрутство [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-Vidnovlennya-platospromozhnosti-ta-bankrutstv.html>.
19. Діяльність Фонду державного майна України: відчуження та списання [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-cancellation.html>.
20. Діяльність Фонду державного майна України: єдиний реєстр об'єктів державної власності [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-stateproperty.html>.
21. Діяльність Фонду державного майна України: корпоративне управління [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного

майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-management.html>.

22. Діяльність Фонду державного майна України: міжнародна співпраця [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-collaboration.html>.

23. Діяльність Фонду державного майна України: оренда [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-rent.html>.

24. Діяльність Фонду державного майна України: оцінка [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-estimate.html>.

25. Діяльність Фонду державного майна України: приватизація [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-privatization.html>.

26. Захарченко А.М. Управління об'єктами державної власності (господарсько-правові аспекти): автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.04 / Захарченко А.М.; НАН України, Ін-т екон.-прав. дослідж. - Київ, 2017. - 32 с.

27. Захарченко А.М. Управління об'єктами державної власності (господарсько-правові аспекти) / А.М. Захарченко; Донец. нац. ун-т ім. В. Стуса. - Вінниця: ДонНУ ім. Василя Стуса, 2017. - 450 с.

28. Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2018 р.: [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/zvit-2018-final_13714.pdf.

29. Історичні відомості про Фонд державного майна України: [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/historical-information.html>.

30. Макарова Г.Н. Государственная собственность в стратегии ускоренной модернизации национальной экономики. – Иркутск: Изд-во БГУЭП, 2008. - С. 87.

31. Мельник Р.С. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. – К.: Ваіте, 2014. – 376 с.

32. Моніторинг ефективності управління об'єктами державної власності за 2018 рік: [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]: Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, © 2019. - Режим доступу:

<http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=2e24db81-1b0d-4322-80ce-89e6d3c269e2&tag=MonitoringEfektivnostiUpravlinniaObiektamiDerzhavnoiVlasnosti>.

33. Невзорова Е.Н. Современные вопросы управления имуществом муниципальных образований // Государственное регулирование и устойчивое развитие муниципальных образований: сб. науч. тр. – Иркутск: Изд-во БГУЭП, 2007. – Вып. 4. – С. 57–62.

34. Ніколаєва Т.В. Вартісно-орієнтоване управління нерухомим майном державної власності / Т.В. Ніколаєва; Держ. фіскал. служба України, Ун-т Держ. фіскал. служби України. - Ірпінь: [б. в.], 2018. - 352 с.

35. Новиков В.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління об'єктами державної власності: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.10 / Новиков В.В.; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. - Київ, 2019. - 20 с.

36. Нормативна база Фонду державного майна України: [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/documents/fund-regulatory.html>.

37. Первомайський О.О. Захист права державної власності та права власності українського народу / Первомайський О.О. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право / ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». - Ужгород, 2014. - Вип. 28, т. 1. - С. 139-142.

38. Первомайський О.О. Захист права державної власності та права власності українського народу / Первомайський О.О. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право / ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». - Ужгород, 2014. - Вип. 28, т. 1. - С. 139-142.

39. Правила роботи та внутрішнього розпорядку Фонду державного майна України: [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/fund-apparatus-rules.html>.

40. Регіональні відділення Фонду державного майна України: [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/regions/fund-offices.html>.

41. Регуляторні акти Фонду державного майна України: [Електронний ресурс] / [офіційний сайт]. - Електрон. текст. дані. - [К.]:Фонд державного майна України, © 2019. - Режим доступу: <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/fund-regulations.html>.

42. Рудченко О.Ю. Удосконалення системи оцінки ефективності управління об'єктами державної власності / О.Ю. Рудченко, Н.І. Омелянчик, Т.Г. Нецора [та ін.] // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. пр. - К., 2013. - №3(142). - С. 8-12.

43. Рудченко О.Ю. Удосконалення системи оцінки ефективності управління об'єктами державної власності / О.Ю. Рудченко, Н.І. Омелянчик, Т.Г. Нецора [та ін.] // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. пр. - К., 2013. - №3 (142). - С. 8-12.
44. Соловйова А.М. Кримінально-правова охорона власності: порівняльно-правове дослідження: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08 / Соловйова А.М.; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь, 2019. - 40 с.
45. Sappington D. Privatization, information and incentives. Journal of Policy Analysis and Management, 1987. Vol. 6. No. 4. P. 567–582.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Інформація щодо кількості об'єктів, які змінили форму власності у 2018р.
відповідно до Закону України «Про приватизацію державного і
комунального майна»**

№	Адміністративно-територіальна одиниця	Всього	в тому числі	
			велика	мала
1	Вінницька область	28		28
2	Волинська область	6		6
3	Дніпропетровська область	9		9
4	Донецька область	1		1
5	Житомирська область	7		7
6	Закарпатська область	8		8
7	Запорізька область	7		7
8	Івано-Франківська область	4		4
9	Київська область	7		7
10	Кіровоградська область	4		4
11	Луганська область	5		5
12	Львівська область	14		14
13	Миколаївська область	1		1
14	Одеська область	3		3
15	Полтавська область	14		14
16	Рівненська область	7		7
17	Сумська область	15		15
18	Тернопільська область	7		7
19	Харківська область	11		11
20	Херсонська область	3		3
21	Хмельницька область	11		11
22	Черкаська область	8		8
23	Чернівецька область	1		1
24	Чернігівська область	6		6
25	м. Київ	4		4
	Всього	191		191

Додаток Б

Інформація щодо кількості об'єктів, які змінили державну форму власності за групами за 1992-2018 рр.

№	Адміністративно-територіальна одиниця	Всього	1992- 2017 рр.					За 7 місяців 2018 року					3	1992-2018 рр. із врахуванням дообліку та вилучення				
			в тому числі					Всього	в тому числі					Всього	в тому числі			
			А	БВГ	Д	Е	Ж		А	БВ	Д	Е	ж		А	БВГ	Д	Е
1	Вінницька область	1348	644	378	203	48	75	3	3				1351	647	378	203	48	75
2	Волинська область	714	404	151	110	29	20	6	6				720	410	151	по	29	20
3	Дніпропетровська область	1872	1049	578	143	49	53	6	5		1		1878	1054	578	143	50	53
4	Донецька область	4179	2894	811	360	44	70	0					4179	2894	811	360	44	70
5	Житомирська область	1268	239	296	668	9	56	6	3		2	1	1274	242	296	670	9	57
6	Закарпатська область	439	189	196	36	6	12	3	2		1		442	191	196	36	7	127
127	Запорізька область	1357	756	381	107	35	78	0					1357	756	381	107	35	78
8	Івано-Франківська область	495	235	193	49	13	5	0					495	235	193	49	13	5
9	Київська область	1101	389	515	154	7	36	3	2		1		1104	391	515	154	8	36
10	Кіровоградська область	720	354	232	89	41	4	1	1				721	355	232	89	41	4
11	Луганська область	1680	875	471	254	37	43	0					1680	875	471	254	37	43
12	Львівська область	1677	745	424	245	169	94	8	8				1685	753	424	245	169	94
13	Миколаївська область	1133	482	336	220	42	53	2	2				1135	484	336	220	42	53
14	Одеська область	1480	596	490	161	131	102	2	2				1482	598	490	161	131	102
15	Полтавська область	942	491	311	64	13	63	3	3				945	494	311	64	13	63
16	Рівненська область	887	436	229	151	26	45	1	1				888	437	229	151	26	45
17	Сумська область	882	434	297	100	19	32	1			1		883	434	297	101	19	32
18	Тернопільська область	783	292	295	123	46	27	2	1		1		785	293	295	124	46	27
19	Харківська область	1645	741	559	243	30	72	4	3		1		1649	744	559	244	30	72
20	Херсонська область	595	244	204	90	10	47	1	1				596	245	204	90	10	47
21	Хмельницька область	620	298	231	75	6	10	1	1				621	299	231	75	6	10
22	Черкаська область	836	377	310	84	19	46	3	3				839	380	310	84	19	46
23	Чернівецька область	503	236	156	58	44	9	1			1		504	236	156	59	44	9
24	Чернігівська область	687	286	197	149	26	29	1	1				688	287	197	149	26	29
25	м. Київ	1159	475	506	42	120	16	0					1159	475	506	42	120	16
Усього		29002	14161	8747	3978	1019	1097	58	48	0	63	1	29060	14209	8747	3984	1022	1098
	центральний апарат							2			2							
Довідково:																		
1	АР Крим та м. Севастополь	215	120	51	30	5	9	0					215	120	51	30	5	9
2	АР Крим	393	214	90	48	20	21	0					393	214	90	48	20	21
Усього		608	334	141	78	25	30	0	0	0	0	0	608	334	141	78	25	30

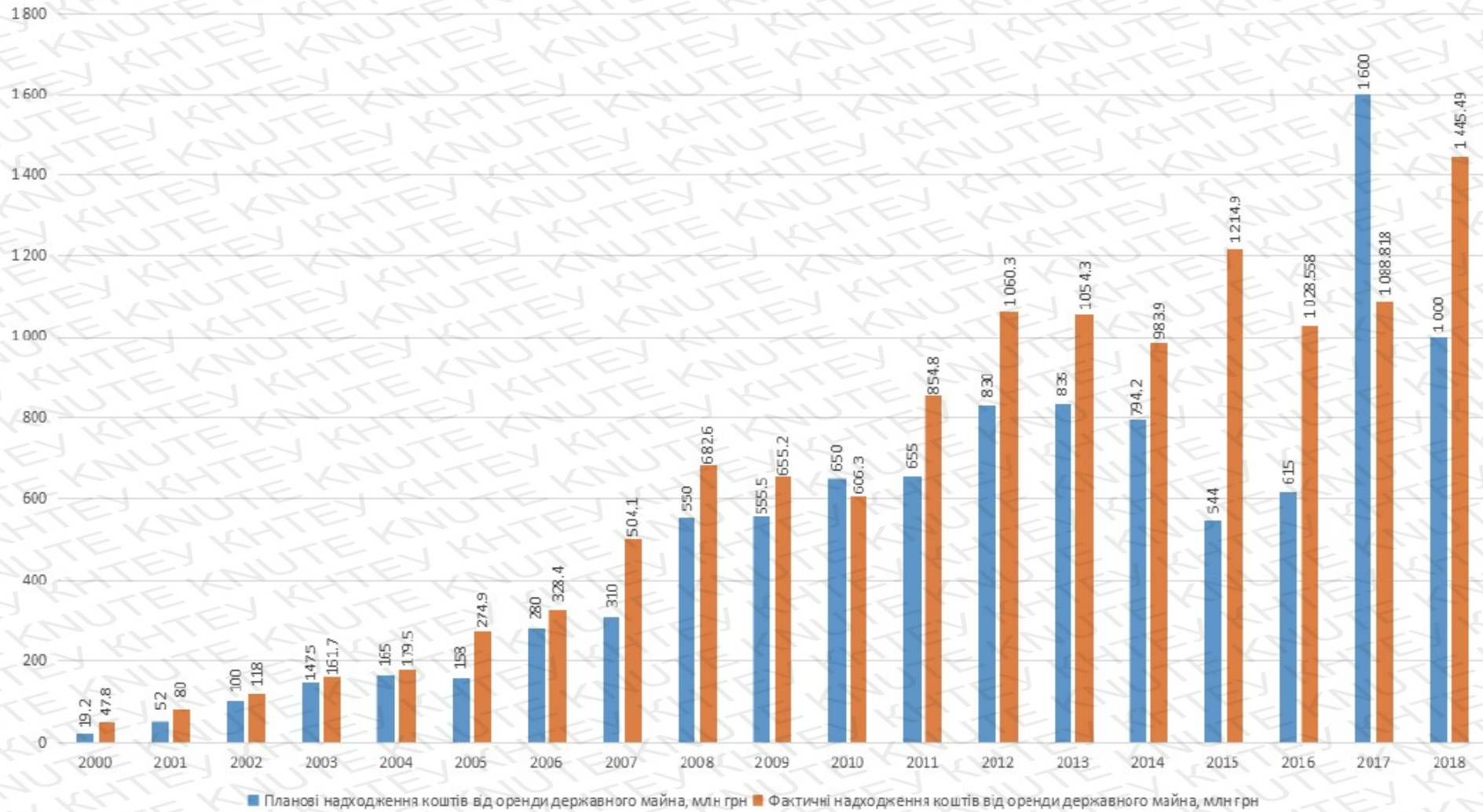
Додаток В

Інформація щодо кількості об'єктів, які змінили комунальну форму власності за 1992-2018 рр., за групами (за даними форми №1 - приватизація «Інформація про приватизацію державного майна підприємства, установи, організації»)

№	Адміністративно-територіальна одиниця	Всього	1992 - 2016 рр. з урахуванням дообліку та вилучення					Всього	За 7 місяців 2018 року					Всього	1992 - 2018 рр. урахуванням дообліку та вилучення				
			у тому числі						у тому числі						у тому числі				
			А	Б,В,Г	Д	Е	Ж		А	ВГ	Д	Е	Ж		А	Б,В,Г	Д	Е	Ж
1	Вінницька область	1666	1576	50	34	2	4	0						1666	1576	50	34	2	4
2	Волинська область	1919	1776	68	36	1	38	0						1919	1776	68	36	1	38
3	Дніпропетровська область	6443	6185	209	28	6	15	38	38					6481	6223	209	28	6	15
4	Донецька область	9150	8881	152	91	4	22	0						9150	8881	152	91	4	22
5	Житомирська область	1804	1644	146	8	1	5	8	7		1			1812	1651	146	9	1	5
6	Закарпатська область	2676	2574	26	54	7	15	20	18		2			2696	2592	26	56	7	15
7	Запорізька область	4565	4462	76	10	9	8	10	10					4575	4472	76	10	9	8
8	Івано-Франківська область	4045	3899	49	68	7	22	12	12					4057	3911	49	68	7	22
9	Київська область	2065	1926	71	42	8	18	0						2065	1926	71	42	8	18
10	Кіровоградська область	2121	2053	20	38	4	6	8	8					2129	2061	20	38	4	6
11	Луганська область	4212	4000	145	42	14	11	3	3					4215	4003	145	42	14	11
12	Львівська область	11594	11313	89	67	65	60	38	38					11632	11351	89	67	65	60
13	Миколаївська область	2970	2769	133	40	11	17	2	2					2972	2771	133	40	11	17
14	Одеська область	3550	3328	109	72	20	21	2	1		1			3552	3329	109	73	20	21
15	Полтавська область	2539	2427	64	36	6	6	0						2539	2427	64	36	6	6
16	Рівненська область	1512	1462	31	11	1	7	0						1512	1462	31	11	1	7
17	Сумська область	2440	2370	з о	27	0	13	8	8					2448	2378	з о	27	0	13
18	Тернопільська область	2468	2413	11	13	3	28	10	10					2478	2423	11	13	3	28
19	Харківська область	6652	6448	125	49	8	22	93	93					6745	6541	125	49	8	22
20	Херсонська область	1948	1653	243	39	2	11	0						1948	1653	243	39	2	11
21	Хмельницька область	2000	1890	83	20	1	6	0						2000	1890	83	20	1	6
22	Черкаська область	1823	1647	103	37	17	19	6	6					1829	1653	103	37	17	19
23	Чернівецька область	2666	2605	4	45	1	11	11	11					2677	2616	4	45	1	11
24	Чернігівська область	1096	960	114	14	2	6	5	5					1101	965	114	14	2	6
25	м. Київ	11997	11682	187	52	60	16	0						11997	11682	187	52	60	16
	Усього	95921	91943	2338	973	260	407	274	270					96195	92213	2338	977	260	407
Довідково																			
1	АР Крим та м. Севастополь	635	614	18	2	1	0	0						635	614	18	2	1	0
2	АР Крим	6534	5857	322	190	88	77	0						6534	5857	322	190	88	77
	Всього	7169	6471	340	192	89	77	0	0	0	0	0	0	7169	6471	340	192	89	77

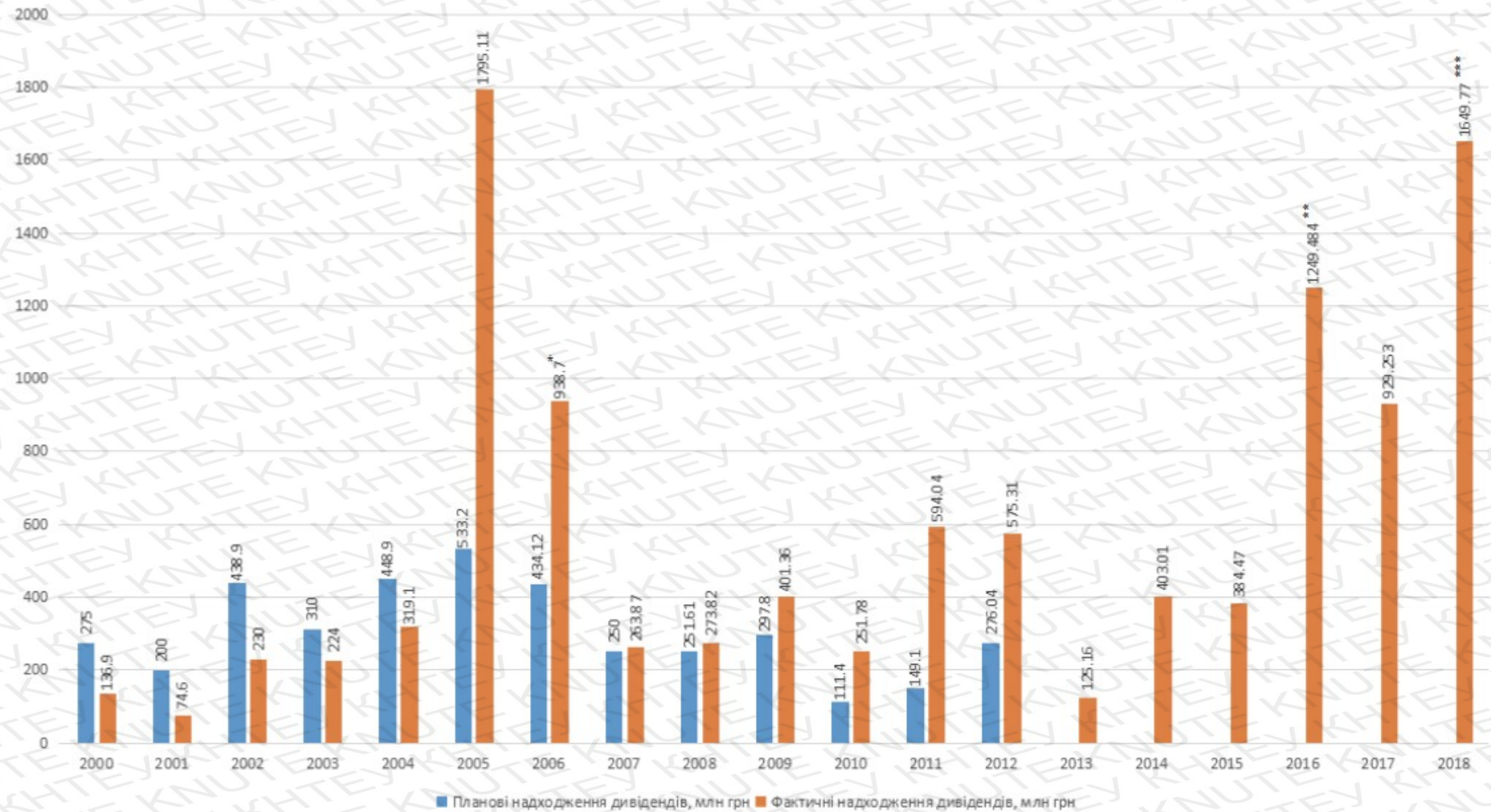
Додаток Г

Надходження коштів від оренди державного майна до Державного бюджету України в 2000-2018 рр.

Додаток Д

Надходження дивідендів до Державного бюджету України у 2000-2018 рр.

* У тому числі 400,238 млн грн – компенсація за недоотримані дивіденди на корпоративні права держави, стягнуті з ВАТ "Міттал Стіл Кривий Різ" у зв'язку з продажем ВАТ "Криворіжсталь"

** Сплатено дивідендів на суму 20 468,388 тис. грн, а також частину чистого прибутку у розмірі 1 228 634,04 тис. грн та пеню за несвоєчасно сплачені дивіденди – 382,111 тис. грн

*** Сплатено дивідендів на суму 1 592 961,264 тис. грн, а також частину чистого прибутку у розмірі 56 525,95 тис. грн